

FRAN ROŠ

Ljubil sem te,
življenje

ZBIRKA PESMI

NALOGA ZA GIBANJE
ZNANOST MLADINI

F R A N   R O Š

"LJUBIL SEM TE, ŽIVLJENJE"

ZBIRKA PESMI

AVTORICI:
Mirjana MEDENJAK

in

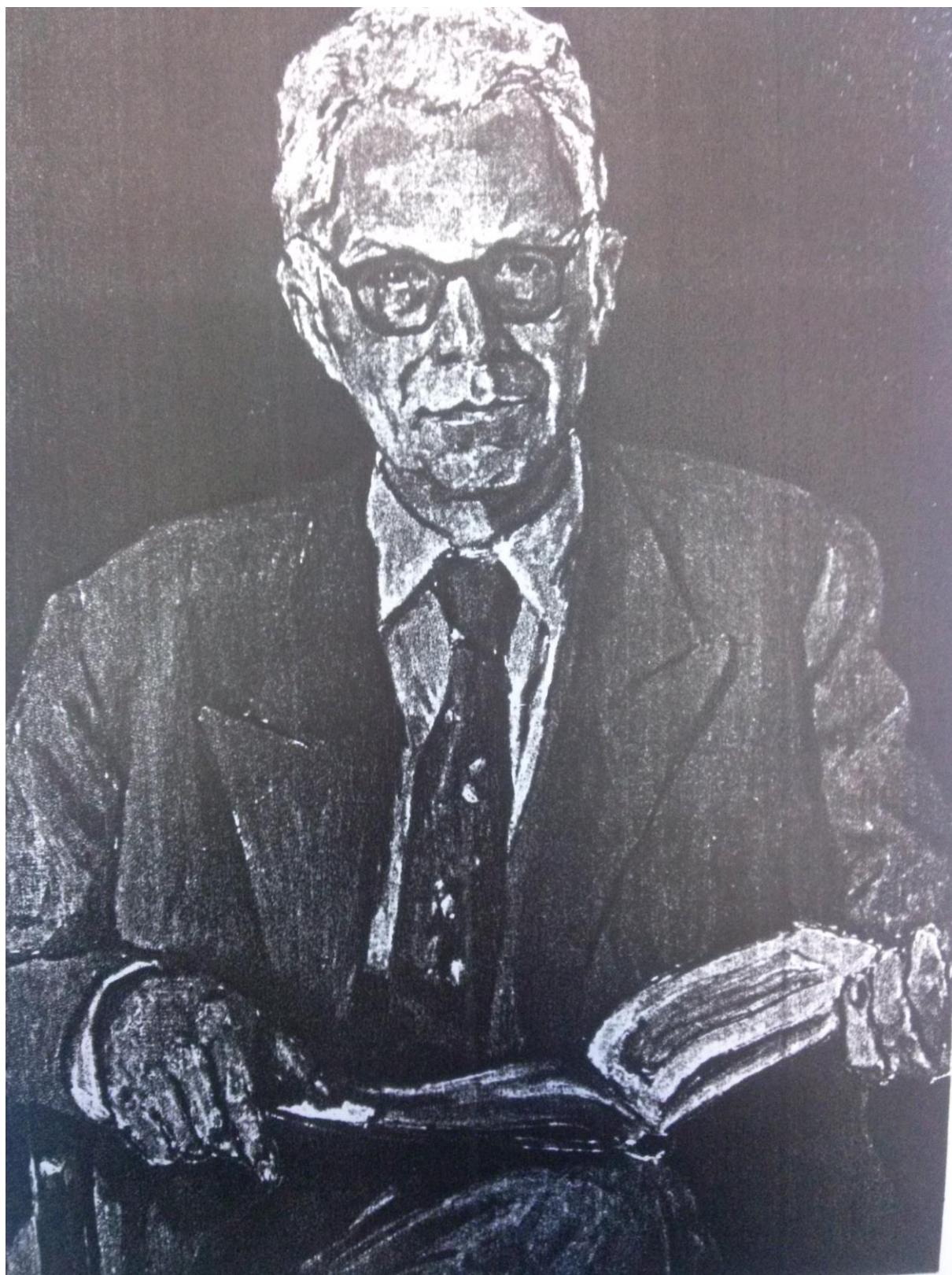
Andreja OŠLAK

COŠ FRAN ROŠ CELJE

MENTORICA:
Ljudmila CONRADI

V Celju, 4. 4. 1989

Ilustriral JAN ŽMAVC

Milan Lorenčák: FRAN ROŠ (olje 1958)

K A Z A L O   V S E B I N E

	Stran
Kazalo vsebine	1
Uvod	2
Ljubil sem te, življenje	3
Deca v bedi	4
Spremna beseda	5
"Savinja"	5 - 34
"Po tvojih ulicah"	35 - 60
"Ta zemlja dala ti je vse najboljše"	61 - 119
"Iz naše krvi"	120 - 164
"Ljubim sem te, življenje"	166 - 205
Zaključek	207
Viri, v katerih so bile objavljene Roševe pesmi	209
Viri literature o Franu Rošu	211
Abecedno kazalo pesmi	213
Zaporedno kazalo pesmi	217

U V O D

V Rošev krožek sva se vpisali že lani maja. Najprej sva pregledali raziskovalni nalogi, ki sta ju napravili generaciji pred nama. Prva zajema Roševo življenje, prozo in mladinsko delo, druga pa dramsko delo.

Z mentorico sva se dogovorili, da bova zbirali Roševe pesmi, ki so bile natisnjene v raznih slovenskih in jugoslovanskih časopisih, revijah in zbornikih, a jih avtor ni utegnil zbrati in izdati v knjigi, čeprav je to želel in načrtoval.

Pesmi sva začeli zbirati že lansko šolsko leto, saj sva se zavedali, da je dela veliko in da se bova morali krepko potruditi, če bova hoteli uresničiti načrt, ki sva si ga zastavili.

Seveda nisva bili pri Roševem krožku sami, ampak sva v začetku delali skupaj s sošolkama Branko Petrovič in Urško Kolenc. Delo smo si razdelile po Bibliografiji Frana Roša, ki jo je napisala Antonija Fras. Brez nje naše iskanje in zbiranje pesmi gotovo ne bi bilo uspešno.

Zahvaljujeva se profesorici Boženi Orožnovi za strokovne nasvete; knjižničarkam Knjižnice Edvarda Kardelja Celje - oddelka za studij - za številne vire in medknjižnično izposajo; knjižničarki na časopisnem oddelku Narodne univerzitetne knjižnice, knjižničarjem Splitske knjižnice za Pesem Jugoslovanske vojne mornarice.

Najlepša hvala velja tudi dr. Sonji Roš-Smrekar, Roševi hčerki, za vse misli o očetovi poeziji in njegove pesmi iz zapuščine.

(Pesmi Antonu Bezenšku ni bilo možno prevesti. Čeprav sva profesorico stenografije Martino Repovž večkrat klicali, nisva mogli z njo govoriti.)

FRAN ROŠ

"LJUBIL SEM TE, ŽIVLJENJE..."

ZBIRKA PESMI

V Celju, 1989

Poeta + Poeta

Ennen kuin kukaan on kukaan
joka, maahan pyörästä josta.
Pöytä on täynnä kukaan kukaan kukaan
ja kukaan kukaan kukaan kukaan kukaan

Kukaan kukaan, on kukaan kukaan
kukaan kukaan ja kukaan kukaan kukaan
kukaan kukaan kukaan kukaan, kukaan kukaan
kukaan kukaan kukaan kukaan kukaan kukaan

Kukaan kukaan kukaan kukaan kukaan
kukaan kukaan kukaan kukaan kukaan,
kukaan kukaan kukaan kukaan kukaan
kukaan kukaan kukaan, kukaan kukaan kukaan

Kukaan kukaan kukaan kukaan kukaan.
Kukaan kukaan kukaan kukaan kukaan,
kukaan kukaan kukaan kukaan kukaan,
kukaan kukaan kukaan kukaan kukaan.

Kukaan kukaan kukaan kukaan kukaan
kukaan kukaan kukaan kukaan kukaan,
kukaan kukaan kukaan kukaan kukaan,
kukaan kukaan kukaan kukaan kukaan.

SPREMNA BESEDA

Fran Roš je začel pesniti že kot gimnazijec - petošolec. V literaturo ga je uvedel pesnik, takrat stotnik Rudolf Maister - Vojanov, ki je leta 1913 prišel v Celje. Miloš Štibler, revizor Zadružne zveze, ga je povezal z dijaki, navdušenimi za pisateljevanje. Pesnik se je sestajal z nadobudnimi pisci in jim svetoval, naj ustanovijo svoj klub in izdajo svoje glasilo. Tako je še istega leta zaživel literarni klub Kondor, konec januarja naslednjega leta pa je izšla prva številka glasila Savinja. Roš je v petih številkah teh leposlovnih vaj objavil petindvajset pesmi. To so bili pesniški začetki, v katerih je izrazil svoj mladostni zanos. Pesmi so večinoma krajše in na videz lahkotne ljubezenske izpovedi mlade duše. Izražajo upanje v življenje in jasne cilje, vendar se na njihovem dnu čuti bolečina, ki jo pesnik kljub mladosti nosi v sebi. Roševi prvi objavljeni pesmi (Slovo in V soncu) sta bili leta 1917 natisnjeni v Slovanu. Vanj ju je sprejel Milan Pugelj.

V Gradcu se je Roš поблиže spoznal z vojnim tovarišem Cvetkom Golarjem. Pokazal mu je svoje pesmi. Pesnik Golar je 1918. leta poslal dve njegovi pesmi Otonu Župančiču za Ljubljanski zvon. Julija istega leta je bila objavljena pesem S plamenico, oktobra pa Šel si od nas (Arkadiju Videnšku). Župančičevo priznanje je Roša opogumilo za nadaljnje pesniško ustvarjanje.

Odslej se je Roševa pesniška žilica razplamtela. Iz globin njegovega srca so prihajala čustva in misli, s katerimi je bogatil našo slovensko besedo in književnost. S svojimi verzi je izpovedal ljubezen do življenja in vsega živega. Obeležil je pomembne dogodke naše zgodovine in postavil spomenike nekaterim izjemnim sinovom naše domovine ter satirično opozarjal na napake sodobnega sveta.

K pisanju so ga vzpodbujali razni dogodki doma, a tudi na počitnicah.

Njegovi domači so bili prvi deležni spoznati pesnikove nove stvaritve. Vedno, kadar je kaj napisal, jim je prebral. "Prvi navdih je le malenkostno spreminjal," je povedala Roševa hči dr. Sonja Roš - Smrekar.

Roševe pesmi so se rojevale skozi obdobje dvainšestdesetih let in jih najdemo raztresene po slovenski in jugoslovanski periodiki. Objavljali pa so jih tudi po avtorjevi smrti.

Roš je doživel le eno pesniško zbirko. To so bile Pesmi iz ječe in pregnanstva. Njegov pesniški izvir ni miroval, ko si je delil usodo z zaporniki v Celju in Mariboru in ko je bil z družino izseljen v Čuprijo, srbsko mesto. Vojna mu je narekovala pesmi, ki so izšle v tej zbirki. Izpovedal je bolečino in vero v zmago zatiranih.

Jože Župančič je ob pesnikovi sedemdesetletnici napisal za Primorski dnevnik, da mu je Roš v Čupriji podarjal rokopisne pesmi, ki jih je pravkar napisal, in da jih hrani kot drag spomin.

Zbirka Pesmi iz ječe in pregnanstva obsega dva cikla: Ječa in Pregnanstvo. V prvem je sedemintrideset pesmi, v drugem pa devet. Štiri pesmi iz zbirke so bile objavljene tudi v periodiki z istimi naslovi, nekaj pa s spremenjenimi naslovi.

Književni zgodovinar in kritik Lino Legiša je napisal oceno Pesmi iz ječe in pregnanstva: "...pesmi so precej preprosto izdelane pesniške naloge, ki ne morejo veliko zahtevati... pri ljudstvu, mislim, bo do neke mere uspel tudi s temi pesmimi. Zakaj to je verzificirana, v verze spremenjena zgodovina marsikaterega Slovenca, posebno iz Štajerske, v hudih letih vojske. Podobna je dnevniku, ki pripoveduje o razpadu stare države, o prihodu Nemcev, aretacijah, zaporih in internaciji, ponižanju in nasilju nad našimi kakor o zbližanju, ki ga je rodila skupna usoda, in upanju, ki je preganjane držalo pokonci.

Nekod toplo obuja spomine, zlasti tam, kjer je stvaren, drugod bo tudi preprosti bralec nezadovoljen spričo splošnosti, priložnostne in enolične obdelave."

Kljub Legiševemu ne preveč ugodnemu mnenju o Pesmih iz ječe in pregnanstva so nekatere Roševe pesmi trajne vrednote in so bile večkrat ponatisnjene.

"Roševi pesniški talent so priznali tudi uredniki vidnejših literarnih revij," je zapisal Vlado Novak.

Drago Predan je leta 1968 v tretji številki Naših razgledov predlagal, da bi bilo prav, če bi Roš svoje pesmi zbral in jih izdal v knjigi. Istega leta je tudi pesnik sam izrazil željo, da bi zbral pa svoje pesmi, raztresene po revijah, vendar mu je zmanjkovalo časa in končno ga je smrt prehitela. Pesnik je tudi svoji družini večkrat omenil, da bo pesmi zbral, toda v zapuščini ni bilo videti, da bi se tega dela že lotil.

Zbirka njegovih pesmi res ni zagledala luči sveta, a so ljudje, posebno Celjani, vseeno pesnika dobro poznali, saj se je s svojim delom večkrat predstavil javnosti - v periodiki in na literarnih večerih. Desetega februarja 1966. leta je Delavska univerza Celje organizirala literarni večer, na katerem se je Roš s svojimi pesmimi predstavil prvi. Njegove pesmi in proza je bralo petnajst recitatorjev. Prav tako v Celju in bližnji okolici skoraj ni bilo prireditve brez Roša. Nastopal je tudi kot recitator ali govornik. S svojim prijetnim sodelovanjem je bil povsod nepogrešljiv. Najljubši pesmi sta mu bili Frankolovo in Kajuhova smrt, ki so ju na proslavah večkrat recitirali.

Pesmi v zbirki "LJUBIL SEM TE ŽIVLJENJE", ki je pred vami, so razdeljene

v pet ciklov: "Savinja", "Po tvojih ulicah", "Ta zemlja dala ti je najboljše", "Iz naše krvi" in "Ljubil sem te, življenje".

Rokopisna pesem Deca v bedi je bila natisnjena v Juretovem popotovanju (poleg te jih je bilo še enajst) pod naslovom v Bedi, kjer je spremenjena peta kitica in četrti verz prve kitice.

V petih ciklih so zbrane vse pesmi po Bibliografiji Frana Roša, njenem dodatku, ena pesem, ki v njej ni zapisano, in nekaj pesmi iz pesnikove zapuščine.

Verjetno pa bi se v naši periodiki iz preteklosti še našla kakšna Roševa pesem.

"S A V I N J A"

POMLADNA NOČ

Na nebu se zvezde leskečejo
in lahno, skrivnostno trepečejo
čez mlado polje gre topel zefir,
na zemlji kraljuje mir...

Topoli tam v dalji trepečejo
in v luninem blesku šepečejo
in lahno, prav lahno se klanjajo,
o novem življenju sanjajo.

Oj čul bi človek pomladno vso noč,
užival njen kras, užival nje moč.
Ko njeno bi zrl prelest,
pozabil bi sleherno žgočo bolelost.

SONET (1)

Srce je moje bilo ko poljana
otožna, prazna v zgubani jeseni,
ko se poda nad njo gavrani leni,
cvetov oropana in izsesana.

A vzdramila se mlada mi poljana,
ko čutila je tvoj pogled ognjeni,
ko ti prišla si z zlatimi semeni
oči globočjih se od oceana.

S semeni zlatimi si posejala
poljano mojo in iz nje pognali
so v toplém soncu svoje nežne kali.

In jaz sem zbral te cvetke in jih, zala,
poklanjam tebi v dar, saj vse se vzkłile,
ko tvoje so oči me poljubile.

SONET (2)

Otožen, sam bolan sameva gaj,
odeja žalna, težka ga odeva
in v njem odmeva čuti ni, ne speva,
na licih smrti mi igra smehljaj.

Ah, bili dnevi jasni so nekdej,
a šli so vsi in pesem ne odmeva
veselo v njem in sonce nanj ne seva
in v zame težkih sanjah stoče gaj.

A da prek polja pojde v vesne dih
tak tih in topel, kako lahek vzdih
tedaj se tudi gaj iz sanj predrami.

A daleč še je vesna za gorami.
Da pride v zarji, da njen meč goreč
prekolje temo, čakam ves drhteč.

POMLAD JE ŠLA SKOZI GAJE

Pomlad je šla skozi gaje
s cvetlicami v mehkih laseh,
na licu nje mlademu igral je
čaroben, pritažen nasmeh.

Pomlad je šla skozi gaje
in pela lahek spev,
do mene, prek mlade poljane
ponesla je sapa odmev.

Pomlad je šla skozi gaje,
oznanjala svetli je dan
in šel sem s pomladjo skoz gaje
cvetoče, prek mladih poljan.

MLADA POLJANA

Iz mlade poljane
puhti, puhti
in sveže opojno
duhti, duhti.

A zdaj, ko pomladi
je zlati čas
sejati je treba
saj zdaj je čas.

Poljana puhtoča
kipi moči
in vabi in kliče,
puhti, puhti.

A glej, od nikoder
sejalcev ni
in mlada poljana
drhti, drhti.

NARODNA

Bliska se kora
tamkaj med žitom,
pesem odmeva
glasna čez plan.

Tamkaj v poljani
žanje moj fantič,
padajo klasje
zlati pred njim.

Ah da že skoro
mesec zasveti,
pride prek polja
fantič mi v vas.

MED POLJAMI

Med poljami
in cvetlicami
stopam spečimi,
mlada lica mi
sape božajo.

Da grem k ljubici
prek poljane v vas,
pa nikdo ne ve
ko polje in jaz.

Murni svirajo
tam v poljani mi,
nad poljanami
razoranimi
plove pesem v noč

Zvezde nad menoj,
krmi svetijo
k njej na pot.

KJE SO DNEVI

Kje so dnevi, davni težki,
ko iskal sem gladkih cest,
gazil blato, v noči temni
in brez zvezd?

Šli so, šli so in nikdar več
k meni se ne vrnejo,
svetle zvezde se nikdar ne vrnejo.

Savinja, 1914, l. 1, št. 4 in 5, f. 64
Podpis: Slobodin Semenov

MOJA PESEM

Prek poljane
razorane
šla je pesem moja
hrepeneča
koprneča
k tebi, v noč.

Skozi gaje
pesem šla je
tja do okenc tvojih
v tihi noči,
da v vročici
ti pove ljubezni...

IZGNANCI

Burja drvi prek morja in daljav,
biča valove proseče, tuleče;
šviga njen meč ves blesteč in krvav.

Burja viši preko morskih planjav,
v njej trepetajo izgnanci slabotni,
lic izsesanih in sklonjenih glav.

V skalce zaganja morje se, šumi,
nosi glasove obupne iz dalje,
majka izgnancev trpi in ječi.

V vale strmijo, njih prsi jim greh
težek teži, da pod njim se šibijo,
prosijo majko s solzami v očeh.

"Majka umira tam, tjakaj do nje
v mehkem naročju, morja nas ponesi!"
Pljuskne. Valovi ko preje šume.

NAŠA PESEM

Po cesti stopamo
in glasno pojemo,
kaj nam pa hočejo,
če smo mladi.

Pogledi nam žare
in lica nam gore,
ko pesem pojemo
v pomladno noč.

Savinja, 1914, l. 1, št. 1, f. 2
Podpis: Svobodin Semenov

ŠE VČERAJ

Še včeraj sem pesnil v trohejih,
tak toplih in mehkih sen
in tebi, predraga, daljino
pošiljal pozdrav sem iskren.

A danes, ko spet si pri meni,
ko spet sem ti gledal v oko
in srkal iz njega ljubezen,
le jambi iz srca mi vro.

Savinja, 1914, l. 1, št. 1, f. 2
Podpis: Svobodin Semenov

VLAK ODŠUMEL JE ...

Vlak odšumel je v črno noč
in jaz ostal sem sam,
kot potnik pred polja zmrzujoč
in nevedoč
ne kod, ne kam.

Savinja, 1914, l. 1, št. 1, f. 6
Podpis: Svobodin Semenov

KRALJ MATJAŽ

"Kaj pravite, da kralj Matjaž
nikdar ne pride, da je prazna bajka
povest o njem, da vse to laž?"

De brkati ogljar Tomaž,
ki dosti je prehodil gozdov temnih
in volk mu bil je že pajdaš.

"On pride, le verujte vanj,
ko se zbudi iz težkih sanj,
njegova močna vojska z njim številna.

Ej čujte, nekaj vam povem,
kar jaz Tomaž doživel sem nedavno.
Domov iz gozda pozno grem.

Bila je mrzla, tiha noč
in svetla. Pod nogami sneg mi škriplje.
Tak stopam pesem žvižgujoč.

Naenkrat zastane mi korak
in jaz, ki nisem zajec, se prestrašim:
"Kaj res igra se z mano vrag?"

Orožja čuje se žvenket,
iz gore vse zasnežene prihaja,
pritajen sliši se šepet.

Hitreje stopim jaz ves plah
in sneg se mi udara pod koraki.
A kmalu mi preide strah.

Li veste, kaj je bilo to?
Matjaž je bil in z njim njegova vojska,
ki se budila pod goro.

Možje, ni daleč oni dan,
ko zlata nam napoči doba nova,
ko plane kralj Matjaž na plan."

Savinja, 1914, l. 1, št. 2, f. 13
Podpis: Svobodin Semenov

MEDLI PLAMENČKI

Medli plamenčki
so trepetali
v dimu kadila,
kot trepetajo
duše človeške
v boju življenja...

Tam pred oltarjem
v snežni obleki
mirno si stala,
zrla v nebo.

Tam pred oltarjem
čista stojiš.

Jaz pa za tabo
zate v ljubezni
srčni gorim.
Ali sem vreden
tvoje ljubezni,
angel z višav?

V TEMNIH NOČEH

V temnih nočeh,
ko na dušo lega obup,
ko težke so misli
in vroča je glava,
ko izgubljen je up:

vzdihujem v temni noči
in dvigam k tebi roke,
po tebi hrepenim,
oj drago dekle...

DAN (1)

Zavriskal bi čez širno plan,
da jeknilo bi do neba,
da čula bi me ljubica,
ki v srcu vžgala mi je dan.

Zapel bi spev močan, glasan
jaz pesnik, tebi ljubica,
tako glasan ko šum morja,
ko v gori hrast, tako močan.

OBUP

Korak moj votlo po cesti odmeva,
ko mestna okna že vsa so temna,
luč medla svetilk name le seva,
srce pa potaplja se v morju zla.

Le sladko počivaj, draga mi deva,
saj tvoja okna že vsa so temna.
Pred mojo nogo pa brezno mi zeva
in v njem ni videti dna...

Savinja, 1914, l. 1, št. 2, f. 15
Podpis: Svobodin Semenov

SREČNO POT

Kaj si rožo s prsi vrgla stran,
vrgla v blato in jo pohodila?
Ljubil sem te nekdej, angel moj,
toda ti si vero prelomila,
v blato si stopila iz višine jasne
in umrle so oči ti krasne,
prišel kes je, a prepozno...

Srečno pot želim ti skoz življenje,
srečna bodi, najini koraki
se ne srečajo nikdar...

SNEŽINKE PADAJO

Snežinke padajo
na izsesano zemljo,
veselo rajajo
in padajo
na tla.

A meni upi vstajajo,
v srca se mi globini
porajajo
prihajajo
na dan.

DAN (2)

Za gorami, za gorami
vzdramil se je mladi dan,
belca - sonce je zajahal
k nam na rosno plan.

Ni poprašal, ni potrkal,
ko je v sobico temno
prišel k meni in podal mi
mehko je roko.

Pesem je bila objavljena tudi v Zvončku, Juretovem popotovanju in Našem listu, zato smo jo uvrstili še v zbirko Sončni svet.

V JUTRU

Šel sem v jutru
preko polja,
z mano šla je
zlata volja
prek poljan.

Tam v poljani
so cvetovi
o življenja
sreči novi
snivali.

Poljubljalo
sonce jasno
je poljano;
pesem glasno
pel sem v dan.

Dal slovo sem
boli temi,
k ljubi stopam,
da pripne mi
rožmarin.

V MRAKU

Tihi mrak prižiga
prve zvezde zlate,
pesem lahko pove
nad poljanami.

Prek poljane speče
stopam in za trakom
ziblje se drhteč mi
rožmarin.

Takrat vzvalovi mi
moja duša mlada
polna ciljev jasnih
in visokih nad.

V JASNI NOČI

Tvoje pismo poljubujem
v jasni, topli noči,
tvojih mehkih prstov
drobne črke...

Poljubujem v tiste noči
tajnostne besede
o ljubezni vroči
govoreče...

Nate mislim, ti skrivnostna.
V mojem srcu mladem
vstajam hrepenenje
k tebi, k tebi...

POMLAD

Pomlad prišla je s tihimi koraki
in čez polje lahko dahnila
in spečo zemljo prebudila.

Pomlad s koraki tihimi
prišla je tudi k meni v sobico;
prav tiho stopala in mi dahnila
na čelo je poljub.
Iz sanj sem planil, gledal ji v oko,
v oko tak mило tak sladko,
ne vem, kako pač dolgo.
Ko se vzravnala je in spet odšla
s korakimi tihimi in v mislih
pustila samega me težkih
sledil sem ji z očmi, dokler ni izginila.
In duša moja je zaplakala
in na srce je pala temna noč

"PO TVOJIH ULICAH"

CELJU

V tihem utripu življenja bdi tvoje,
ki se zateklo je v ulico, v hiše,
tam pod kopicami streh da zadiše
v sreči, vsaj majhni, zase in po svoje.

Zunaj pa svet se široko razgrinja
v polju in logu, v strminah pogorij,
tam se v obrisih že novih obzorij
skriva bodočnost, še daljna, vsa sinja.

Mirno smehljaš se, zasanjano mesto,
v varnem osrčju te zemlje svobodne.
Če bi iskale kdaj tujcev te blodnje,
bolj in še globlje le sebi boš zvesto.

Zdaj si zbujeno v dehtečem sijaju
vencev, ki nova pomlad ti jih spleta.
Tu so zdaj dnevi moči in poleta,
z zlatom ozarjena pota so v maju.

STARE ULICE

Po tvojih ulicah, o mesto belo,
vodila me je mati za roko
in v meni sto je ptičic žvrgolelo
o svetu, ki na njem je vse lepo.

Ob hišah starih tod sem hodil s torbo
po učenost zatohlih šolskih ur,
tam spet smo fantje kdaj se spletli v borbo
- Japonci z Rusi - kómu Port Artur?

Do oken tam študenti trubadurji
smo v hrepenenju dvigali oči
ob tisti prvi pomladanski burji,
ki v njej ljubezen mlada se zbudi.

Kovali verze smo, uglaševali
življenje smo na harmoniji rim.
Pogum in moč k dejanju smo iskali,
ki bi osrečili človeštvo z njim.

Za onim zidom smo pogin snovali
vsemu, kar ljudstvo je tesnilo dih,
in verovali v čas, ko v prah razpali
prestoli bodo vseh tiranov zlih.

Po tvojih ulicah, o mesto belo,
še včasih iščem svojih mladih dni.
Koliko sanj se v njih je razgorelo!
Iz njih pepela nova rast brsti.

Nova obzorja, 1962, l. 15, št. 7/8, str. 333

Lepo mesto, 1968, l. 8, št. 1, str. 12

Lepo mesto, 1976, l. 16, str. 4

(V Lepem mestu je bila pesem objavljena pod naslovom Po tvojih ulicah)

HIMNA CELJU

Naj z vencem ti novim okitimo glavo,
naj tebi, o Celje, zapojemo v slavo,
ki stalo vekovom v ponos si in čast,
ko narodov zrlo si rast in propast.

Že zgodnja so ljudstva v mrakobni davnini
gradila ti temelj, da vladaš dolini
in pota odpiraš na sever in vzhod,
na jug in do nežnih gora na zahod.

Slovanska te sila je nase privila,
pred tujcem oholim zvesto te branila.
Ko truden je klonil za plugom tlačan,
o pravdi je sanjal in čakal na dan.

Vzblestele nenadno tri zvezde so zlate,
odprle bodočnost ti v zarje bogate,
a že jih usoda je skrila v temo,
razbila je sanje z zločestno roko.

Usodnih stoletij viharo valovje
razjedalo ti je mogočno zidovje,
dokler ni v svobodi ti sonce spet vzšlo,
ki v nove vekove sijalo ti bo.

O Celje ti staro, o Celje ti belo,
o Celje ponosno, o Celje veselo,
naj boči se milo nebo nad teboj.
na slavo slovensko ti vekomaj stoj!

OB PETDESETLETNICI USTANOVITVE CELJSKEGA UČITELJSKEGA DRUŠTVA

Za nami je pol stoletja boja in dela,
odkar je velika misel oživela,
do v moči bratstva najdemo delu uspeh.
S to mislijo šle so v najtežjih minolih dneh
v jasnino začrtano cesto naprej, naprej
za cilji naše volje, naših idej
iskreno strnjene naše široke vrste
in danes so vse preizkušene in čvrste.

Ko zremo nazaj na delo minolih dni,
spominjamo danes se vseh, ki že so odšli,
a v nas žive še njih dela in imena.
Spominu njih gre naša misel iskrena.
Vse dni smo verovali iz želj in sanj
v vsajanje naših smelih pričakovanj,
v svobodno novo življenje smo verovali
in naši oltarji so stali zidani v skali.

Graditelji bili smo, dvigali smo zaklade
in k delu smo klicali sile zdrave, mlade.
Buditelji bili smo, ki smo k živi sili
bodočnost našo mlado prebudili,
da v sebi najde našo zdravo zavest, dolžnost
in vidi pot v veliko, pravičnost prostost.
Gradili smo novi dom in smo prišli vanj
še trudni in bolni, a polni živih sanj.

Naš svobodni dom, v trpljenju grajen, pozdravljen.
V nas trdno temelj njegov naj bo postavljen.
Ta volja, ki strla sramotne je usode,

na njih ustvari zgradbo človeštva, svobode,
ponosno zgradbo dolžnosti in pravic.

Ted dobi velja naš plameneči klic,
v iskrenem bratstvu stopamo njej nasproti
naprej po jasni, v nas načrtani poti!

CELJSKA NOČNA IDILA

že čas je polnoči
in šlandrov trg molči,
le brezov gaj drhti,
ko v vetru šelesti.

"Ojstrica" ljuba spi,
ji lučka ne gori,
pod ključem so kleti
in deklice vse tri.

Teater šel je spat
in na zelenje trat
posije mesec zlat
- vsem potepuhom brat.

Tedaj skoz tihi čas
se utrga skriven glas,
naraste v silen plaz,
kot grom zatrjuje bas.

Temino kakor blisk
prepara oster pisk
in kot sproščen iz stisk
povzpne se v divji vrisk.

Nato tanek sopran
se dvigne neugnan,
a že mu krepko dlan
zapre izhod na plan.

Udarci sem in tja...
Nekdo je pal na tla,
nanj se zvalita dva
in hrup gre do neba.

Rohni tenor visok
grgra iz gneče stok,
pod silo besnih rok
sopran se zviije v jok.

To je teater nov,
Ozvezden mu je krov
ob pozni uri sov
in vinskih zlih duhov.

Prej ko se dan stori,
zavesa se spusti -
igralci so odšli
in Šlandrov trg zaspi.

POVRATEK

Saj to so vendar tiste zvezde,
ki so nekoč sijale v noč,
in to so vendar tisti gaji,
ki so šumeli tod nekoč.
Vse je tako kot v tistih časih.
Le potniku, ki v tihi kraj
z otrplim srcem se je vrnil,
zašel je davnih zvezd sijaj.

RAZKOPANI STARI GRAD

Edino celjsko izletišče
nedvomno je naš Stari grad.
Razrit je zdaj že tretje leto.
Maš išče tu kdo skrit zaklad?
Program imamo dolgoročen?
Obzidje pregledujemo?
Bo stena severna vzdržala?
Le sproti plane kujemo?
Seveda tukaj so težave,
zadostnih sredstev tudi ni.
Le kdaj popravljena bo cesta?
Se z njo nikomur ne mudi?

MI MERIMO

Mi merimo, spet merimo
nesnago v celjskem zraku,
ki v njej vse težje dihamo
pri slehernem koraku.

Nedavno že izmerili
smo vse, kar zrak nam kvari.
Kaj bomo zdaj spet merili
po tej metodi stari?

Namesto da spet merimo,
bi raje ukrenili,
da zraku strup odvzamemo.
Že čas k dejanju sili.

NAŠ NOVI DOM - POZDRAVLJEN

Doslej bili brezdomci smo, gostači,
pod krove mnoge daleč razkropljeni,
vendar edini v želji, veri eni,
da združi kdaj nas skupni dom domači.

Brezdomci nismo več. Zdaj že razpenja
nad nami varno streho dom naš beli.
Naj sijejo nam žarki vanj veseli
pod toplim soncem plodnega življenja!

Delavnica ni naša. V tebi bodo
krepile se nam mlade, smele sile,
z bogastvom znanja tu se bogatile,
zorele, rasle v novih dni svobodo!

Roke so naše čvrste in odločne,
ko naše delo socializem kuje,
ki delovni naš človek vanj veruje
in zanj bori se volje poln mogočne.

Ponosno stoj, naš dom! Naj tukaj delo
rodi nam nove in velike zmage
na čast in slavo domovine drage
in za bodočnost srečno in veselo!

OB CELJSKEM JUBILEJU

Žar septembrskega sonca greje
mesto nasmejano, mesto belo,
ki v svetlobi novi razodelo
svoje toplo, zvesto nam srce je.

Starodavni, trdni so, čestiti
kamni, ki so mestu temelj dali.
Kar so naši dedje tu snovali,
tuja sila mogla ni razbiti.

Lila naša kri po mestnem tlu je,
da nam zdaj svoboda dan ozarja.
V njej je suženj zrasel v gospodarja,
zmagovit si z delom srečo kuje.

Celje se je v nov sijaj odelo,
to slovensko mesto petstoletno,
smelo zre v bodočnost svojo cvetno,
večno mlado, belo in veselo.

Dobrodošli, gostje, v dneh slavnostnih
in pozdravljeni, predragi, mili!
Naj bi v eno se ljubezen zlili
vsi utripi naših src radostnih!

JUBILEJ LEPEGA MESTA

Lepo mesto jubilej
danes z nami vred slavi:
let deset minilo je,
kar živi in govori
o lepotici Celja nam
v skrbi za turizma rast
in napredek, da nam vsem
delež bosta blaga čast.
Jubilantu mlademu
naj pogumno bo srce,
ko nas spremlja še naprej
kot najbolje zna in ve.
Dobrih mu prijateljev
zmanjkalo še nikdar ni.
V službo mestu lepemu
pa naj raste in živi.

OB SAVINJI

Ob reku hodim, po stezah peščenih,
med travami in pod zelenjem vrb,
šumeči glas valov poslušam njenih.
Sem s polja se žanjici bliska srp.

Poletje v soncu. V bregu onkraj reke
s strmin v nebo molčeči raste gozd.
Dehté mi v prsih bori, bukve, smreke,
da vsak mi dih je v zdravje in radost.

Savinja teče, s srebrom obsijana,
tam zgrinja v tih tolmun svoje vodé,
tam spet požene v tek se razigrana,
v poskočno pesem vali ji vzkipe.

Neba sinjina je razpeta širno,
pod njo en sam oblaček jadra bel
in v svetlo to svobodo neizmerno
kragulj z gore zelene plava smel.

Kar je, je vse brez meje, sence, teže,
vse zлива se v en sam ubran utrip.
In ko moj dih drhteči z njim se veže,
bogastvo večnosti mi trosi hip.

POZDRAV Industrijski kovinarski šoli v Celju
Ob njeni desetletnici

Skozi noč viharno, skoz boj in kri
naš delovni človek je šel do zmage,
da svojo pravico si pribori,
za čast in prostost domovine drage.

Življenje je vstalo iz razvalin,
zapelo na njih je pesem dela.
Preteklost bila je le mrk spomin,
a naša prihodnost - nada vesela.

Pogumnih graditeljev krepka moč
je naši zemlji obraz pomladila.
Iz znoja, ki stroje rosil je vroč,
je velika setev sokove pila.

Na pragu lepših, svetlejših dni
ta naša šola je zaživela,
da nove graditelje nam zgradi,
ki naša bodočnost na njih bo slonela.

V predanih in delovnih mladih ljudeh
zorele so novih kovačev vrste,
ki socializmu in sreči nas vseh
so srca jim zvesta in roke čvrste.

Deset let dela in zdrave rasti
ob službi ljudstvu, mladini njegovi,
s ponosom naj naša šola slavi
- bogati so njenih uspehov plodovi!

Naj delo nas druží in vodi naprej
na smelih poteh pod soncem svobode!
Pozdravljamo, šola, tvoj jubilej,
kovačnica bodi nam srečne usode!

POZDRAV PRVI CELJSKI SLOVENSKI ŠOLI OB NJENI OSEMDESETLETNICI

Bila stoletja so krivic in muk,
ko zemljo to je mrak težak zastiral,
za tujca polje je oral naš plug,
naš ded za svojo pravdo je umiral.

Zorel je čas. In vstajal je tlačén,
zadihal je v življenje iz trohnobe,
oči so mu vzhlepele v novi dan
ob rahli zarji prve lepše dobe.

Bili možje so, ki do ljudstva ni
ljubezen jim bila samo beseda.
V dejanju smelem njih spomin živi,
s ponosom domovina nanje gleda.

Šlo osemdeset let je svojo pot,
kar iz noči se v Celju je rodila
slovenska šola, ki nam mladi rod
je v zdravo, krepko rast zvesto vodila.

Fašizem je nad nami zablesnel
in kram prosvete je spremenil v ječo.
A človek naš v roke je puško vzel,
da sebi pribori prost in srečo.

Široko sije sonce novih dni,
živeti hočemo v njegovem soju,
kjer sreča last je delovnih ljudi,
ki zmagoviti v boju so in znoju.

Pozdravljen dom naš, šola naša ti!
Radove mlade oblikuj in vodi,
da polni znanja, volje in moči
do svetlih ciljev pojdemo v svobodi!

CELJSEMU OLEPŠEVALNEMU DRUŠTVU

Ljubezen samo te je mogla roditi,
ljubezen do mesta, ki drag nam je kraj,
ljubezen do Celja, ki belo, veselo
opevajo pesmi ga že od nekdej.

Viharji stoletij so čezenj grmeli
in tujčeva pest ga tiščala je k tlom,
a Celje spet belo, veselo je vstalo
in zdaj tam nam svobodni in dobri je dom.

Zdaj diha široko v radostno življenje,
z lepotami novimi sebe krasi,
bogata in svetla mu pot je v bodočnost,
do sreče ponosnih delovnih ljudi.

Sklenimo se vsi, ki nam Celje je v srcu,
da delo, veselo živi nam naprej,
ljubezen naj naša žari mu kot sonce,
naj cveti, naj raste, naj greje se v njej!

CELJSKI SPOMLADANSKI VERZI 1967

Pomlad je tu. Brez plašča hodim,
ki v starinarnici visi,
marelo pa si kdaj sposodim,
ko iz oblakov dež škropi.

Že drugo leto brez umika
se bije za reformo boj.
Za vsak recept, za lek, zdravnika
še revež daj prispevek svoj!

Premalo žensk nam kandidira,
jih druge tarejo skrbi,
zato le majhna je izbira
in odločitev težka ni.

Prav kislo se drži kultura,
kot da pomladi zanjo ni
dotlej, da mamica - komuna
jo z mlekom bolje podoji.

Pomlad vzpodbuja huligane
na nov kraval, na nov škandal,
neuničljiv pa nam ostane
še gospodarski kriminal.

Gospodarstvenika pograbi
spomladi potovalska strast,
ga v dalji tuji svet izvabi,
tam bivanje mu bodi v slast!

Le birokrat v papirje rine,
ne da bi vedel za pomlad,
požira vneto lastne sline,
ko piše važen referat.

Navkljub toploti pa dodatek
otroški zmrzne zdaj lahko.
Uboga mamica in atek,
kam bi z otroki in kako?

Še vedno živ okrog stopica
naš stari, skromni penzionist,
do sonca mu še gre pravica,
zato bi rad bil optimist.

Ovenčajo uspehi novi
naj celjsko nam atletiko,
a nogomet v sezoni novi
naj ne umre za jetiko!

Naj naša slavna trgovina
ne molze žepov nam preveč,
naj neha rasti cena vina,
če ne bo naša žeja preč!

Vrtičkarja za vse napore
obilen sad naj nagradi,
če jurčkov za meso ne zmore,
s špinačo se zadovolji.

Odpiramo široke meje,
da prav lahko potuje v svet,
kdor v žepih si devize greje,
a drug za peč naj gre sedet!

Pomlad naj tujce k nam privabi
v toplice zdravja si iskat,
če revma pa kdaj tebe zgrabi,
kar v škraf namoči zadnjo plat!

Naj dinar se krepí veselo,
da v svetu si dobi ime
in bo poraslo naše delo
na vrednost, kakršna mu gre!

Opeval rad pomlad bi pesnik,
a nahod sape mu ne da,
razgizel prej si bo peresnik,
kot verz iztisnil iz srca.

Že v gaju cvetje se razcveta
in tja hiti za parom par,
pri tem si vsak le raj obeta
brez alimentov in prevar.

Vsak par zvestobo si obljudi
v objem z mokrimi očmi
in mokri tudi so poljudi,
a kljub reformi so sladki.

Srce odprlo je predale,
ki sreča naj jih napolni,
vsakdo pritiska na pedale,
ko radosti v objem frči.

Turizmu leto posvetimo,
naj čist bo naš domači kraj,
vsak okna s cvetjem okrasimo,
zdaj ko se Celju bliža maj!

Iz srca si preženimo zimo,
zbudimo se iz mrzlih sanj
in od besed že pohitimo
krepko, pogumno do dejanj!

PESEM SAVINJSKE DOLINE

(Ob devetdesetletnici žalskega tabora)

Vsa svetla je pesem, ki veter z gora jo šumi
in v mehkih valih jo poje srebrna Savinja.
Te pesmi dih grenkobno po hmelju diši,
ki s toplim zelenjem ljubo dolino pogrinja.

In pesem je to ponosnih, čvrstih ljudi -
rudarjev, kmetov, tekstilk, žanjic, ki delo
jim daje življenje skozi rodove in dni.
Ta pesem jim vselej vodila je v borbo smelo.

Nekoč je Natek Boštjan, žovneški tlačan,
ubogo gmajno tu k puntu krvavem zbiral.
Gradovi goreli so. Čas je bil krut in teman,
ko na moriščih je klic po svobodi zamiral.

Stoletja trpljenja v robstvu globoke noči...
Pod žgočim jarmom je ljudstvo glave klonilo
in gladno pravice stiskalo tisoč pesti,
a seme v njem živo je vse krepkeje kalilo.

Še plaha je prva zarja zgodnjega dne
oznanila jutro. In zemlja naša je vstala,
zapelo ji je, zakipelo zvesto srce
in upov vesela brst je iz njega pognala.

Iz tabora množic sredi belih vasi,
iz Žalca je naša beseda v svet poletela:
Slovenskemu rodu pravico, da raste, živi,
da pojde naprej! - Tako je k vstajenju velela.

Vse bolj se je delavcu razbolevala dlan,
ko v znoju razkošje ustvarjal je gospodarjem,
v mednarodnem bratstvu proletariata kovan
skoz jasne razglede je šel nasproti viharjem.

Nad lepo to zemljo tujega besa orkan
je planil, da v krvi ji lice slovensko izbriše.
Naš človek je vedel: Tu zadnje sodbe je dan,
ko le partizanska puška usodo nam piše!

Sinovi in hčere doline, ki dali ste
življenja za nove svobode pravično zmago,
na večno hvaležnost svoj rod obvezali ste!
Za kar ste umrli, za to nam živeti bo drago!

Po naši zemlji svetla pesem zveni,
življenja mladega pesem in pesem dela
ob Titu vodniku graditeljev novih dni.
Naj z njo v bodočnost nam pot v soncu vesela!

PET CELJSKIH OBRAZOV

Tovarno je v Celju veliko zgradil,
se trudil in mučil in zraven

potil.

Drugače pa barve, matrice
s turizmom v Celju lepo

krmari,

gospodari.

(Rado JENKO)

Direktor je prastare podrtije,
izvabljal inštrumentom

melodije,

v finančnih inštrumentih pa

šibak

boji se, da ga stisne stop ob

tlak.

(Egon KUNEJ)

Kje neki jubilej bo svoj slavil?

Pri "Kopru" vendar, saj o tem

ni dvoma!

Naravo vselej vdano je častil

in zdaj časi ga OTD - diploma.

(Ervin MEJAK)

Mečkajo in duše ga hribi knjig,
a žal plafon se v knjižnici ne dviga,
zdaj kram mu prerokuje konec brig,
iz ruševin prijazen up mu miga.

(Vlado Novak)

Povsod je z aparatom, kjer godi se
kaj takega, da je posnetka vredno,
družaben ptič je, rad povesele se,
aktivno vnet za OTD je vedno.

(Josip Pelikan)

"TA ZEMLJA DALA TI JE

VSE NAJBOLJŠE..."

NOVEMBER ZA VASI

V molku in hladu čepijo za grapavo cesto hiše.
Izza črnih debel-krivulj, venečih trav,
golih brajd strmijo okenca. Mirno riše
pozno sonce na stene lise utrujenih barv.

Tam za hišami goli stoje visoki topoli
v vrsti ob cesti, mrki stražniki mrtve vasi,
prek koč in polj strmijo vsenaokoli,
da bi zagledali novo mladost, ki je davno že ni.

JESEN PRI NAS

Spravljamo že otavo. Odcvela so polja ajde
in za njimi kratko gričevje rumeni,
tam so težke, svetle grozde rodile brajde;
skoro njih sladka moč nam v sodih zašumi.

To je jesen pri nas, ki se večno z zemljo borimo,
da ji iztrgamo plode za svoje bežeče dni,
gorskega vina, da z njim si trdi kruh sladimo
in dekletom ogrejemo grešno živo kri.

OB BRASLOVŠKEM GROBU

Prišel sem k tebi spet - po kaj, sam veš,
da pokramljava pač po stari šegi.
No, pravzaprav nekoč kramljala nisva,
vznesene sva besede govorila,
ki v naju pela je mladost jih sama.
Že dolgo pa lahko le še kramljava.

Tako ti desetletja tu ležiš,
če ni že vsega zemlja te popila
in si le v travnih bilkah še, ki grob
ti v njih spet zeleni. Glej, meni pa
medtem nič manj brzela niso leta.

Zamudil dosti si, kar zamuditi
bilo ni dano meni, marsikaj,
kar bi te peklo s srdom, bolečino,
pa tudi kaj, kar bi z veselo srečo
ti božalo srce, bogastev gladno.

Bila je vojna, ki ti dih je vzela,
in bil je svinec, bil je bajonet,
ki davno že sta ti telo prebodla.
In veš, spet nov vihar se je zvrtnčil,
no, ti si spal, medtem ko tuji bes
zagrizel se je naši zemlji v drob.

Minilo je. Zdaj je v miru in svobodi
tu dihamo in človek naš vzravnani
s pogumnimi dejanji gre v življenje,
ki tvoja misel že je zrla vanj.
A še človeštvo tava v blodnih mukah,
da sebi najde odrešilno pot.

No, ti ne iščeč več, ker vse si našel.
Skrivnost nobena več te ne vznemirja,
ko veter nad teboj igra se s travo,
srečava hladnih zvezd ti v noč brli,
pod starim soncem pa čez dan oblaki
v neznane dalje vedno še hite -
čemu in kam - ni zate več vprašanje ...

Tako sva pokramljala. V grobu ti
in jaz ob njem sva si bila vsa blizu,
ko da nikoli nisva se ločila,
ko da z menoj delil si, zvesti drug,
vsa to življenje, vsako bol in srečo,
kot si zvesto delila bova smrt.

ŠEL SI OD NAS

(Spomin Arkadiju Videmšku)

Šel si od nas in nisi čakal zarje.
Noč je bila in mi brez zavetja in cest
v molk smo skrivali plamenečo boleost.
Sklenjenih rok in src smo šli v viharje.

Dan je vzcvel iz krvi in naše oltarje
silne je našel. A ti si šel od nas,
tvoj korak je utonil v polnočni čas,
predno vstale so mladega dneva zarje.

Zdaj živimo - izčiščenih src; bogate
roč so roke in dan je visok in zlat.
Misel iskrena sredi pojočih trat
išče i tebe, naš bedni, dobri brate!

SREČKU PUNCERJU

(Padel 29. 4. 1919 na Koroškem)

Že je jasen in oni čas, saj veš, o brat,
ko trudni sanjali prostost smo in pomlad,
prevrat vsega v obzidju glupih sten.
Kaj bi zdaj s sanjami! Pretrpka je jesen,
preveč resničen je samotni čas krog nas.
Le ti še sanjaš. Miren, mlad ti je obraz
in še zasiže nam v te zadušene dni
v jesen in mraz smehljaj razžarjenih oči -
mladost nas vseh.

KOROTAN

Ti naše sramote stoletna bol,
ti krik teh s trnjem kronanih src
in blodenj noči, iz krvi bridkosti!

Po tvojih belih cestah gremo,
prinašamo bednim bratom luč
osvobojenja pojoče radosti.

Visoko gre dan in ti si prost,
na naših, mladih prsih si naš
najslajši brat, pod soncem prostosti!

MISEL OB GROBU

Tu križ lesen in naglji veneči,
vsenaokrog rumena žitna polja.
Krvave zarje hladno plapolajo
nad razoranimi gorami v dalji.

Ta zemlja dala ti je vse najboljše.
Sokovi krožijo vsi skozi tebe
in sam si sok življenju, ki ga snuješ.
Čeprav te rad imam, ti zdaj zavidam.

A rad bi, da bi stopil ti kraj mene
za hip vsaj, da presodiš naše dneve,
kaj in kako smo. Veš, za kratek hip vsaj...
Več bi ne hotel biti ti v nadlego.

NAŠI MLADOSTI

(Spomin padlih)

Šli ste vi vsi, ki bogata in verna
bila od vas je moja mladost,
ko je še v sanjah vsa neizmerna
pila zvezd najvišjih prostost.

Predno dosegla jasnin je cesto,
tiho je izkravela v vas.
S to usodo, temno, zločesto
sam na poti ostal sem jaz.

Trd in mrk se za vsemi oziram
in za vsem mi je težko in žal
in se samemu sebi upiram,
kot bi najprej se v bodočnost bal.

V dneh, ki so davno umrli z vami,
je ostala ona mladost.
Zdaj se opajam v trpki omami,
svoje družbe mrki gost.

UPORNIKI

Upor je življenje in temu življenju
nazdravljamo čaše ponosnega srda;
dozorel iz nas je, iz nas vzplamenel
v to dobo, ki bolna je, lena in trda.

Upor nam je sila, ki vodi naj dneve
do mirnega brega, do cilja in smrti.
Ko silni napijemo sebi v slovo,
upor naš je zmagal. Z njim pademo strti.

TOŽBA GORIŠKE BEGUNKE

Nad hribi s poslednjo lučjo
še zarja plapola.
Ob oknu slonim in plakam.
Pretežka je bol srca.

S to zarjo bi šla čez hribe,
ž njo šla bi na zapad,
kjer daljno blesti se morje,
ob njem cveti pomlad.

In vsi vi pojdete z mano,
ki veste, da bratje tam
za svobodo hrepenijo
in jim oskrunjen je hram.

Ob našem morju podamo
si roke na vekomaj,
da večno živi in sije
prostosti naše maj!

Nad hribi s poslednjo lučjo
še zarja plapola.
Ob oknu slonim in plakam
in težka je bol srca.

Naš list, Beograd, 1922, l. 2, št. 7/8, str. 7.

Varianta te pesmi je bila objavljena v Juretovem popotovanju leta 1930 na strani 67 z naslovom BEGUNKINA TOŽBA. Verzi druge kitice ter tretji in četrti verz prve in pete kitice so enaki, ostali so spremenjeni.

ŽENA

Dober dan, gospod!

Če ste dobri tako zelo,
glejte, meni je res hudo,
pisala bi, pa skoro ne znam.

Možu bi pisala. V vojni je.
Še je boljše beguncem pri vas,
kakor sta tudi glad in mraz
delež na. On pa je tam.

Kaj bi pisala? No, da je križ
in, če je, da je daleč bog.
Šest otrok in to dvoje rok...
Sama ne zmorem, a on je tam.

Še naslov ... Da bi znala to,
sama bi šla, da ga najdem spet
in se vrne vsega otet
v najine trde sreče hram.

Glejte, vse leto ni glasu.
Davi pa pride prečudna vest.
Pravijo, da mi je večno zvest
in mu je dobro. Če res, ne znam.

STAREC SANJA

In vendar je svet pomlajen spet.
Nad parkom zelenim sonce visi,
vse steze zdaj vodijo v nove dni,

V smehljaju tlijo kalne oči.
Zdaj morda še njo bi srečal spet,
ki vrne se s srečo odbeglih let.

Krog njiju davni, sladka pomlad,
a v njiju nebo iz mladih sanj,
oba zastrmita mlada vanj.

Tako se letos povrne vse.
Samo nikoli več - kot tedaj -
ne sme od njiju novi maj.

Ves v lučeh in rožah dan gori
in cvetje klije celo iz grobov,
sokove srka iz mrtvih snovi.

SOKOLSKA MLADINA KRALJU

Zdravo, Peter, zdravo, kralj,
sin velikega očeta!
Ti in Jugoslavija
sta sokolskim srcem sveta.

Vsi za Jugoslavijo
častno hočemo živeti
in pošteno delati,
ako treba, pa umreti.

Zdravo, Peter, zdravo, kralj,
ti si mlad in mi smo mladi,
ti nam, Sokol, kaži pot,
mi s teboj vsi gremo radi!

Iti hočemo naprej,
prapor čist, svetel nas vodi.
Domovina ljubljena
naj živi, cveti v svobodi!

Naš sokolski je korak
poln poguma, mlade sile,
naj krepko v bodočnost gre
Jugoslavije nam mile!

OB POLLETNICI NJEGOVE SMRTI

Sami smo zdaj brez tebe, ki si šel
od nas. Iz onostranstva zreš na nas,
ki Jugoslavijo ti čuvamo.

Obraz ti bel je in v očeh gori
ljubezen ti do nas, ki tvoji smo.
Tvoj pogled budi in zbira nas,
v njem je zapoved, ki nam kaže cilj.

Kar si nam dal, za kar si pal, o kralj,
to v nas živelo bo na vekomaj,
iz roda pojde dalje v novi rod
in sveto nam bo kakor tvoja kri,
ki si za našo svobodo jo dal.

Veliki kralj! Saj smrt za te ni!
V petnajstih milijonih boš živel,
v njih zmagoval boš, z njimi boš gradil
bodočnost srečne Jugoslavije!

Najprej, Sokoli! Vsi v en sam korak!
Naj vodi k zmagi nas nesmrtni kralj!

PRVI DECEMBER

Sveti dan spomina na veliki dan,
ko iz robstva vstali bratje so trijé,
v zaobljubo dali proste si roké,
da odslej bodo le kakor eden sam
v svitu svobode, ki ne zaide več.

Tebi smo služili, Jugoslavija!
Ali smo ljubili te dovolj močno!
Ali žrtvovali smo se vsi dovolj?
Ali je vodila k cilju naša pot?
Ali delo naše je rodilo plod?

Mi slavimo prvega decembra dan,
ki nam dal je, kar nam je najdražja last,
domovino našo Jugoslavijo.
Naj velika, zdrava, srečna slavna bo,
vredna žrtvovanih muk, solza, krvi!

Mi Sokoli hočemo samo naprej!
V čistih bratskih srcih smeli je pogum,
nam krepkó udarja sokolski korak,
ko naproti novim lepim zarjam gre.
Cilj samó je eden, ena sama pot.

VIDOVDANSKA PESEM

Kosovo polje, sveto nam polje,
polje nesreče, polje krvi,
daleč prepreza te božur rdeči,
cvetje poganja prelita kri!

V tebi so davni strohnela telesa
srbskih mater junaških sinov,
šli so, da branijo svobodo zlato,
vrnili niso se več domov.

Vidov dan, si jim smrt naklonil,
njihovi deci suženjstva noč.
V borbi umiral je rod za rodom
v novo zarjo verujoč.

Sanje stoletne so zdaj resnica,
bratje in sestre, vsi v en krog!
Vsi smo otroci svobodne zemlje,
lepa in naša je vsenaokrog!

Bodi pozdravljeno, Kosovo polje,
danes, ko sije nam Vidov dan,
danes, ko sveti spomin slavimo
naše slave, naših ran!

VELIKONOČNA 1932

Saj bo skoro nova pomad.
Zvonovi velikonočni svetlo zapoje,
trate se v soncu zeleno zasmеjejo.
Hej, saj bo zares spet pomlad!

O, da bi prišla dobra pomlad,
ki vsa trudna, temna srca razžari,
z vedro, mlado močjo jih napoji!
Rad bi dočakal tisto pomlad.

Vsem bi nam kaj prinesla pomlad
v petje in cvetje smejoč se pogled,
mirne vere vase, v človeka, v svet.
Kako bi nam lepa bila pomlad!

In že prihaja k nam nova pomlad
v mogočni himni velikonočnih zvonov
in morda nam še v srca dan zasiije nov.
In bo morda zares spet pomlad.

VELIKONOSČNI 1933

Pomladni viharji so te privlekli k nam
in mladega sonca si nam prinesla v hram,
ti ljuba sveta velika noč...

Pa bomo spet peli, ko ves bo v
cvetju svet,
Kdor pojde v polje in log, bo vsak
poet,
beseda vsaka bo spev vriskajoč.

A preden bo vse to res, nam v
srca zasij!
Še tema in mraz sta v njim, ti
jih z zarjo oblij,
ti ljuba sveta velika noč...

JEZUŠČKU

O mili Jezušček,
ko prideš o božiču svetem k nam,
jaz rad bi videl te,
s teboj bi rad se razgovoril sam!

Roko bi rad ti dal
in se potožil tebi na skrivaj,
kako hudo pri nas.
kako na svetu tem težko je zdaj.

Bolna je mati nam,
na zimo oče naš brez dela je
in pet nas je otrok.
Vso srečo lakota nam vzela je.

Ti veš, kako je nam,
ki sam si v bornem hlevu se rodil
in tisoč muk za nas
trpel si in nazadnje smrt storil.

O mili Jezušček,
ko prideš o božiču svetem k nam,
jaz rad bi videl te,
s teboj bi rad se razgovoril sam!

BOŽIČNA PESEM

Dal božje dete nam je paradiž,
iz jaslíc milo sije mu obraz,
kot da ne ve, kaj mu prinese čas -
trpljenje in nazadnje težki križ.

Nocoj oziramo se zopet vanj,
v usmiljenje, dobroto, mir radost,
da pojdemo poživljeni v bridkost
in v vse, kar jutri nam nakloni dan.

Saj svet je križal tudi dete to.
A mirno v jaslících leži nocoj,
nad njim je razprostrt nebeški raj
in glorio mu angeli pojo.

MARIJA JE PA POLJU ŠLA

Marija je po polju šla,
je srečala tesarja dva.
"O tesarja, kaj tukaj delata?"
"Za Jezusa križ narejava".
"Le delajta tenko in drobno,
da Jezus laže trpel bo."

Marija je po polju šla,
je srečala vrvarja dva.
"Oj vrvarja, kaj tukaj delata?"
"Za Jezusa vrvi pleteva."
"Le dejta tenko in drobno,
da Jezus laže trpel bo."

Marija je po polju šla,
je srečala kovača dva.
"Oj kovača, kaj tukaj delata?"
"Za Jezusa žeblje kujeva."
"Le delajta tenko in drobno,
da Jezus laže trpel bo."

K VELIKI MAŠI

Plul je kragulj, njegova črna perot
v brezdnu temin je igrala nad nami
trudnimi, bednimi, v mučni omami
s temo uglaslih oči iščočimi pot.

V molk svojih duš smo skrili bolesti ost,
branili večno luč pred viharji,
v skali so stali naši oltarji,
ko je telesa klonila k tlom bridkost.

Samozavest nam v breznadju umrla ni,
v srdu ponosa je še živel
neugasljive izpod pepela
in prilivali smo ji src krvi.

Ali planil je žar iz noči morja,
vzhoda sijaj je razpel do zahoda,
prsi razvnel je klonečega roda,
k veliki maši zaplulo je plat zvona.

NOVOLETNA ZDRAVICA

V sneg so zavite mrzle daljine,
bele zvezde v polnoč so bleste.
Prišlo je mlado novo leto,
rosne oči mu v smehlaju žare.

Bilo dovolj je gladu in trpljenja,
ur prečutih in blodnih iskanj,
bilo dovolj je laži in sovraštva,
bilo preveč je varanih sanj.

Hej, astrologi in hiromanti
in teozofi, kvišku, na plan!
Milo bodočnost iz zvezd prerokujte,
kruha in sreče za novi dan!

Sivi možje si božajo brade,
pa ugibljejo ono in to.
Svoja pota teko ozvezdja
v večno brezmejnost in temo.

Novo leto, tebi to čašo,
bodi nam milo ali hudo!
Krepka ramena bodo nosila,
kar nam nakloniš, dobro in zlo!

NOVOLETNI SONET

Ko zadnji list utrgaš s koledarja
za leto, ki gre čezenj zagrinjalo,
izreci času prošlemu zahvalo,
nato prisluhni: Ura že udarja!

V naročju svojem rosna mlada zarja
nam nosi novo leto, dete zalo.
Naj bi se vsem Slovencem nasmejalo
in vsakomur, ki se s skrbmi ukvarja!

Kaj nam obeta, vedel rad vsakdo bi.
Saj vsi vemo: delavnik lep in ploden
vsem, ki srebré gradijo boljši dobi.

Da raste dom naš v svitu sreče nove,
nad njim žari naj jasno dan svoboden,
za nas rodi naj naših rok plodove!

NOVOLETNA NAPITNICA

Zaprimo stare knjige zadnjo stran,
četudi nam bila je zanimiva,
nobene tajne sedaj nam več ne skriva,
dovolj nam dala je spoznanj, dognanj.

Odprimo nove knjige prvo stran,
ki še nocoj ničesar ne odkriva,
kar nosi mrka ali ljubeznive
bodočnost nam uspehov, zmag in ran.

Nalijmo vina sončnih si goric,
ki vsaki mračni misli v njem bo leka,
in želje, nade zlijmo v silen klic:

Živi naj mir med narodi sveta!
Naj zmagovita vera bo v človeka!
In domovina v zdravje - eks! Do dna!

NOVOLETNA (1)

Že smo ob zadnjem listu koledarja...
Spuščene zunaj so noči zavesa,
snežinke goste skoz temo vrti se
ob melodijah mrzlega viharja.

Spet leto se v preteklost je prelilo.
Bilo je leto zmag, uspehov, znoja,
ki nam iz svoje krošnje ni brez boja
daril nobenih samo naklonilo.

Nocoj si vse račune predložimo:
Koliko sebi smo premalo dali,
kaj sreči drugih dolžni smo ostali.
Potem najprej v bodočnost se ozrimo!

Čez stari čas že zagrinjalo pada.
Že zvonko, jasno ura polnoč bije
in glej, v trenutku tem svetlo zasije
nam novo leto kakor mlada nada.

Smehlja se nam v prezadostnem obetu:
Ne bo je sile, ki bi ji klonili,
z uspehi srečo bomo si gradili
in mir bo družil narode posvetu.

Tako naj bo! Le dvignimo te čaše,
ki v njim zlati se biserno nam vino!
Zdaj v mislih nase in na domovino
pij, kdor si vere in ljubezni naše!

NOVOLETNA (2)

Ta pesem je že stara kakor svet.
Za letom leto se v zaton izteka,
življenje valovi čez nas kot reka,
za smrt rodi se vsak najlepši cvet.

Čez staro leto zastor spet drsi
in skozi led na oknih že svetilka
se k nam obetov dobrih polna slika,
tu leto je v bleščavi novih dni.

Stopimo vanj vsi vedrega srca,
ki svojo srečo samo zna kovati
in si pogumno upa verovati
v človeško bratstvo boljšega sveta.

Tu pesem stara je že tisoč let,
a mi smo, ki nocoj zveni vam živim.
Naj novo leto z žarom ljubeznivim
oblije vse, ki ljubimo ta svet!

ZA NOVO LETO

In spet kolednik nam stoji pred vrati,
za leto dni starejšega obraza,
je v lanskih škornjih z novimi podplati,
žari mu v zimi nos, zardel od mraza:

"Kaj naj vam voščim? Ste kaj radovedni?
Smejali boste se na moje želje?
Imeli boste vse, čeprav ste vredni,
kar si sami ustvarite v veselje!

Močni ste, ne verujete v usodo
in vse postavljate na lastne sile,
krepko ste izkovali si svobodo,
da ni jih viher, ki bi jo zlomile.

Spet v novo leto vam korak zapoje,
naj delo vodi ga od zmage k zmagi,
naj v miru najde svet poti si svoje
na srečo vsem in domovini dragi!"

ZARADI INVENTURE

Za Novo leto vedno kdo
potrka hrupno mi na vrata
in vošči s čvrsto mi roko,
naj me obsije sreča zlata.

A jaz ozrem se nanj ves srep.
Kdo moti moje mirne ure
v teh dneh, ko ravno je moj žep
zaprt zaradi inventure?

Mi pride voščit dimnikar,
za njim se pismonoša bliža,
vsem jim je moja sreča mar;
kako se človek jih odkriža?
Denar ima pač kratek rep
in ni dobljen iz sinekure.
A meni ravno zdaj je žep
zaprt zaradi inventure.

Že kolporterka tu stoji,
ki me zalaga s časopisi,
z vizitko srečo mi želi,
če dal stotaka ji še nisi!
Naj mar varčujem za pogreb
ali za zidanje kočure?
O, v pravi čas, je zdaj moj žep
zaprt zaradi inventure.

Nekdo pobira za nazaj
in za naprej še naročnino.
A drug me zasleduje zdaj,
da bi prevzel mi članarino.
Še dalje bo veljal moj sklep
skoz januarske dni in ure,
da je in mi ostane žep
zaprt zaradi inventure.

Še deklica mi na srce
zdaj trka, ko se mi nasmiha,
oči so ji zares sladke
in čar njen do srca mi piha.
A ves njen trud bo le zastonj,
ko brenka na prijazne dure.
Zaprto namreč je, pardon,
srce zaradi inventure.

MATERINSKI DAN 1938

Slavimo mater prelepi dan,
naštevamo jim zasluge,
pomladnih jim poklanjamo rož
v plačilo za zlo in tuge.

Hvaležnosti poln je vesolji svet,
Življenje je blago in mično
in ginjeni smo in srečni smo
in zdi se nam, da resnično.

Smehljajo se matere skozi solze,
a te solze so čudne.
To niso nasmejane oči,
preveč so plašne in trudne.

Ah, tam v Šanghaju se toči kri,
v Madridu padajo bombe,
v bodalih brzlih ves svet blesti
in čaka usodne bombe.

O mati, zakrij si danes oči,
razjoči se nad sinovi!
Še daleč je materinski dan,
ki vzide v zarji novi.

POMLADANSKA

Kaj naj zapoje pesnik o pomladi?
O žarkih sonca poje naj blestečih?
O cvetju in o vejah zelenečih?
O sapah, ki love se po livadi?

Naj pesnik spet le o ljubezni poje,
ki vsaka vanj pomlad odpre ji dura,
in naj sladko devojki trubaduri,
naj zлива v himno stvarstvu srce svoje?

O bratje, še naš svet se v krčih vije,
ni še vsega ozaril svit pomladni,
ni vstal povsod iz spon še človek jadni,
da mrak nasilja in laži razbije.

Pomlad si kličemo miru in zdravja,
pomlad, ki narode v sožitje združi,
ki delo v njej človeštva sreči služi
in pot odpre mu v svetla zmagoslavja.

PRVOMAJSKA

Zastave rdeče kakor kri
so zavihrale v prvi maj,
v svobodo naših novih dni,
v pomlad, ki se smehlja nam zdaj.

Zastave rdeče nam plamte
kot naših src ognjeni žar,
o zmagah ljudstva govore,
ki zdaj je sebi gospodar.

Le delu čast in vso oblast,
na njem nov svet zgradi si naj,
pravica v njem bo naša last!
Živi naj srečni prvi maj!

ZANESENJAK

"V potu obraza bo vse žive dni
noge si brusil k ciljem, v daljo skritim,
in naj obrusi si jih do krvi,
ne bo prištet k zveličanim in sitim.

Če si bo oddahnil kdaj hotel
in na kanton ob poti truden sestí,
kot bič mu dneva klic bo trd zapel
in spet naprej pognal ga bo po cesti.

Avtomobil mu kdaj bo prečkal gaz,
a vanj samo bo puhnil smrad bencina
in brizgnil mu na suknjo blata plaz,
da vedel bo: zanj svet je solz dolina."

Tako ob zibelki že v davnih dneh
prerokovale so mu rojenice
in za vse dni obtičal je pri tleh,
otepajoč se z gmotc ilovice.

"Ta svet me razumeti ni hotel!"
Še protestiral bo ob koncu beden.
A vendar sam življenja ni umel,
zato njegovih blagrov ni bil vreden.

Na grobu mu govoril bo napis:
"Tu zdaj trohne kosti zanesenjaka.
Od vina raje je užival kis
in kislá mu bila je ura vsaka.

Zleteti kvišku mogel ni brez kril,
v obzorja dvigniti se širna, čista.
Zato si nizko je postavil cilj
in k tlom je bil pohojen kakor glista."

STAREC

Koščen, brkat je stopil iz kolibe,
na hlod je sedel stari Tomažin.
Tonilo sonce je za skalne hribe
in k nama mrak je lezel iz nižin.

Iz črne čedre moder dim je vlekel
in razpihaval ga v mokrotni hlad
in zdaj in zdaj besedo je izrekel
o tistih časih, ko je bil še mlad:

"Kaj naj povem še? Osem si nadel sem
na hrbet križev skoz svoj živi čas.
V gorah sem delal, ljubil sem in pel sem,
v dolino čul se je od tod moj glas.

Zdaj tišji sem. Glasni so le spomini.
Z živino se še pomenkujem rad.
Že blizu dan je, ko na tej planini
nič več ne bo me videla pomlad.

Glej, to pa mi že vnuke hči je - Cila!"
Smehljaj mu v trdih licih je vzdrhtel.
Čez breg se k nama čreda je razlila
ovac in krav, da si poišče hlev.

Na breg stopila deklica je bosa.
Razvel ji veter svetle je lase,
v očeh se ji je zaiskrila rosa
kot kal življenje jutrišnjega dne.

KAPITAN MARKO

Bil kapitan je, bil je silni Marko,
po kontinentih vseh je domoval,
vse širne oceane s svojo barko
je skoz viharje smelo preoral.

Ljudje so njem molili so v obupu,
a on valove je krotil z očmi,
mirno si gladil črne brke v hrupu
in že je splaval mimo vseh čeri.

Svet mu je bil premajhen in preozek,
zato brezbrežje le imel je rad,
dokler mu segla ni v srce in mozeg
Anita ljubica, Anita škrat.

Le mimo nje ni mogel dalje z barko
k svobodi svoji splavati nič več,
tako pač kapitan je, silno Marko
nasedel kruto na prekleto kleč.

Ko se je zbudil, je bilo prekasno,
da bi v prostost lahko še kdaj odplul.
Temno se je ozrl na morje jasno,
a nič več ni njegovih klincev čul.

Zdaj vsak večer sedi tam v oštariji,
pod brke nosi polni si bokal.
Le včasih še mu v vroči domišljiji
v spomine pljuskne oceanski val.

Tovarišija še v slovo zakolne,
ko k vratom odmaje se srep, košat,
rad tam bi pustil svoje misli bolne,
a te gredo vse z njim v kolibo spat.

V kolibi ga ne čaka več Anita,
odkar ji vre nezvesta, blodna kri,
tako za dnevom prazen dan brez svita
preliva se iz črnih mu noči.

A Marko kapitan uporno čaka,
da se Anita vrne mu še kdaj
in spet se zasmеji mu izza mraka
oči omamnih nepozabni slaj.

Bil kapitan je, bil je silni Marko,
viharje vse pogumno je krotil.
Vse oceane preoral je z barko,
dokler ob kleči ni se sam razbil.

PESEM JUGOSLOVANSKE VOJNE MORNARICE

Širna morska valovi planjava,
smelo orjejo ponosni brod,
naša vije se na njem zastava,
zmagovita vselej in povsod.

Narod naš na lepi tej obali
robovati noče več nikdar,
nezlomljiv stoji na svoji skali
zdaj usode lastne gospodar.

V sinje dalje gledamo mornarji
z budnimi in mirnimi očmi,
mi svobode naše smo čuvarji,
v njej na veke Jadran naj blesti!

P r i p e v :

V soncu, v burji kliče domovina:
- Hej, sinovi moji, v boj naprej!
V naših srcih se smehlja jasnina:
V slavo Jugoslavije naprej!

PESEM MLADINE

Rojeni smo v burji razbičanih let,
ko ljudstvo teptano ni v borbi klonilo,
ko v starih tečajih se lomil je svet,
iz smrti nam novo življenje je klilo.

Rojeni že v svitu pomladnih smo dni,
ko cvetje obraslo je padlih gomile,
ko pesmi iz žive, nestrte moči
so narode duše na delo vodile.

Mladina smo mi, ki je zrasla zato,
da kuje si jasno bodočo usodo,
gradi in varuje si zrelo roko
v pravici, ljubezni in miru svobodo.

Pogled nam je veder na poti naprej,
korak nam ob pesmi pogumno odmeva,
ob pesmi, zveneči, v obzorju brez mej,
v tovarištvu zvestem, ki vse nas ogreva.

Življenje je delo in delo radost,
je pesem, ki že jo prevzema mladina.
Ko poje v odprtih nam srcih radost,
ki tebi njen plamen gori, domovina!

O, dvigni se, pesem, in svet naj izve,
da cilji nas vodijo k sreči veseli,
da pesem to pojemo mladi ljudje
po poti svobodni, vsi zdravi in smeli!

HMELJARSKA PESEM

Savinjska dolina, vsa lepa in plodna,
objema te venec zelenih gora,
Slovencem že tisoč let zemlja si rodna
prepolna njih znoja, krvi in solza!

Med polji smehljajo se beli domovi
in delo kot pesem oglašča se tod,
kot pesem o naši sedanjosti novi,
ki smelo gradi si svobodni jo rod.

Visoko se hmelj pod nebo je povzel,
obsuli so cvetni ga storžki do kraja,
Savinjčan jih gleda in boža vesel,
grenkobni njih duh srce mu opaja,
že množice pestre v hmeljišča hite.

Že vstaja dolina v žarenju poletja,
že k žici in štangi do hmeljskega cvetja
posegajo delovne mlade roke.

Od jutra do mraka se zbira duhteče
utrgano cvetje - zeleno zlato
in kadar so polne košare in vreče,
izmerijo škafi to svetlo blago.

Dolina rodila bogati je plod,
hmeljar, obiralke in štangar od dela
utrujeni s čela si brišejo pot.
A zadrugi hvala, da spet je uspela.

Ozarjeno v soncu Savinjska dolina
svoj praznik, svoj likof hmeljarski slavi,
ko delovne skupnosti zbrana družina
uspehov doseženih se veseli.

O rožica hmeljska, ti pojdeš v tujino,
daj narodom pivo, ki ceno ima,
veličaj nam našo povsod domovino
in misel o mirnem sožitju sveta.

BOLEZEN SRCA

Ker je na srcu bil bolan,
je moral zgodaj umreti
in mrknil mu je življenja dan,
kar ni lahko doumeti.

Nazadnje bridka resnica ta
je vendar umrljiva,
če vemo, da bolezen srca
bila mu je tega kriva.

Srce njegovo - uboga stvar
bilo ni iz takšne mase,
da ne bi bilo mu vse to v kvar,
kar vzeti je moralo nase.

Dve vojni sta ga metali čez krov
v valovje nebrzdano,
a kadar za srečo je šlo na lov,
jo našlo je že obrano.

Srce njegovo - uboga stvar -
ni znalo zreti skoz meglo,
in ko mu je zmanjkalo vseh utvar,
je prazno in strto podleglo.

Bilo ni prav, da uprto v svet
ga je nosil kot na dlani,
a kaj se hoče - bil je poet,
ki hitro srce si rani...

In prav na novo, lepo pomlad
slovo je moral jemati
od neizpolnjenih mrtvih nad
in svojo pot končati.

Ker je na srcu bi bolan,
je moral zgodaj umreti.
Nihče mu ne bo več motil sanj,
ki mogel od njih je živeti.

PESEM UPOKOJENCEV

Upokojenci smo veseli,
ko sonce se nam še smehlja,
le kaj se ne bi v žarkih greli,
dokler se da.

Smo naši skupnosti služili,
nabrali nismo si zlata,
ženice zvesto smo ljubili,
dokler se da.

Še kri se nam prebuja rada,
saj čutimo še žar srca,
ko sanjamo si leta mlada,
dokler se da.

Življenja luč nas naj obseva
ob časih ljubega sveta,
naj pesem naša še odmeva,
dokler se da.

Upokojenci smo veseli,
ko sonce se nam še smehlja,
v tovarištvu se bomo greli,
dokler se da.

OBTOŽENEC

To je bilo pred štirimi leti.
Takrat je bila še med dekleti
Makova Mana. Danes je mati,
pravijo z onim in pravijo s tem.
Tamle stoji in skriva oči.
Da jih pred štirimi leti ni!
Lepe so in hudo igrati
znajo tiste lepe oči.

Štiri leta, kako osleparijo!
Rusija, Srbija. Z žolto malarijo
pridem tam od laške Piave,
pridem brez nog, saj vidite.
Pridem domov. Do svoje resnice
hočem in slišim tako in tako,
da sem z zdravjem potratil pravice,
tebe, Mana, ljubica!

No, pa je moralo biti res.
Tam v županovi krčmi je ples,
Mana pleše, lepa in vroča
in jim draži lačne strasti.
Skrivam v pesti si boleost in lice,
nočem, ne morem vse resnice.
Tam sedim in z Mano pleše
sam gospod župan.

Debel in vroč je župan Mohorko.
Gledam ga in še meni je gorko.
Tudi tvoj je Manin sinček,
tvoj je, gospod župan!
Tvoje je vse, ker je tvoj denar.
Kupiš mladost si, lahka stvar!
Ženo prodal si, kupil si Mano.
Ej, kajne, kupčije gredo!

S starcem oholim pleše Mana,
pogleda vihra ji mimo župana,
gre do mene, do tal se skloni,
kakor da išče nog.
Pleše in zopet mimogrede
pogled do mojih nog ji gre.
Drugim je ogenj in smeh, a meni
v dušo pogaženo nož.

Saj krivice več ne poznajo
oni, ki vso pravico imajo.
Jaz pa vem tega ne priznam,
niti tebi, gospod župan!

Padem za njim in že sem ž njim.
Že je godec obstal. Že ležim,
v rokah nož in gospoda župana.
Vame Mana strmi in je bleda vsa.

VESELA KRONIKA MINULEGA LETA

Že je tukaj novo leto!
Kaj nam le prineslo bo?
Radovedni smo presneto
Mir naj naše geslo bo!
Bombe vstran in vse poskuse,
dosti je bilo gorja!
Naj brez groženj brez strahu se
ljudstvo z ljudstvom poravna!
Spet Bulganin note piše
mnogim, ki so trdnih glav.
Iz Sahare nafte ni še
in Goillardu to ni prav.

Brod "Slovenijo" s tovorom
na gusar je drzno vzel.
Kdo v vesolju nad prostorom
svojo bo oblast razpel?
S to in drugo še uganko
trapi se ubogi svet,
ki v slabosti lastnih zanko
- le doklej še? - je ujet.
Pozno smučarjem poslala
zima letos je snega,
vendar je nam naplesala
je mladina, kar se da.
Tam v Alžiru pa Francozi
plešejo krvavi ples,
ko se Dulles v Ankaro vozi
ne brez dolarjev ekspres.

ZAR proglašá se v Kairu
za arabski brambni zid.
Glej ameriški v vsemiru
se pojavi satelit?
Plan Rapacki je v debati,
kontra je z zahoda glas.
Galski rušijo pirati
z bombami tuniško vas.

Kaj dovolj sramote ni še
s to manifestacijo?
Irak z Jordanom podpiše
ekstrafederacijo.
Cenam smo na rep stopili
in jim dali še ukor,
uhlje bomo jim navili,
če bi silile navzgor.
Demonstrirajo pariški
policaji - čudno, kaj?
In tako v francoski hiški
ne preneha direndaj.

Nova Bundeswehr z atomi
torej se oboroži!
Sklep ta dobre nade lomi
in protestov malo ni.

Zvesto v marcu smo volili
v novo skupščino pri nas,
smo za mir se odločili,
socializmu dali glas.

Moskva vest je razposlala,
da z atomi vsak poskus
z dnevnega je reda dala.
To za mir lahko bo plin!
Ali še ne bo sestanka
na najvišji ravni, kaj?
Ni še vseh strani pristanka,
ki bi svet pomiril naj.
Tam v Ljubljani sklepe kuje
VII. partijski kongres,
daleč se beseda čuje
naše volje, naših tez.
V Bruselj nas zastava zove.
Čuj v Alžiru nov kraval!
Z oblastjo tam vlade nove
meč si brusi general.
V tej pomladi zdaj atomski
je že maj hudo prevroč,
ko v pariški zmedi gromski
dviga se de Gaullea moč.
Libanon je poln nemira
A SZ nam v znanje da,
da pogodb ne rešpektira.
Ni nam nova pesem ta!
Že de Gaulle je ustoličen
in takoj v Alžir zleti.
Kdo je moder in pravičen,
ob novici se zgrozi,
da bilo po sodbi ubitih
je nekje Madžarov pet.
Po poteh, v temo zavutih,
straši stalinizem spet!

London s ciprskim načrtom
doživi le slab aplavz.
Marsikje še skrit pod prtom
kuha nov se ravs in kavs.

Ob Sutjeski smo se zbrali
in slavili borcev vzgled.
Na Brionih so sestali
se možje trije v posvet.
Na Kitajskem vrabce, miši,
muhe iztrebljavajo
in reakcionarje v hiši
hkrati razkrivajo.
Strokovnjakov konferenca
o atomih govori.
V hipu, glej, nevarna senca
Bližnji vzhod nam zatemni!
Kralj iraški s stola zdrkne,
ker ga narod je že sit.
Marsikomu slava mrkne,
ki bi z glavo rad skozi zid.
Z bark stopila tuja sila
je na libanonska tla,
nad Jordanijo zakrila
so padala svit neba.
V pasjih dneh vročine hude
nam Savinja kri hladi,
ko ob njej iz plodne grude
hmelju v cvetje se mudi.
Lorger v Stockholmu edino
nam medaljo pribori.
Čez formoško se ožino
kanonada oglasi.

OZN prične z razpravo,
pomiri nam Bližnji vzhod,
a Ljubljana na razpravo
vam postavi viski sod.
Le po Franciji odmeva
hud alžirski dinamit,
dobro pa de Gaulle uspeva
- narod mu odpre kredit.
S puško v roki in lopato
vsak Kitajec je soldat.
Kam bi z letino bogato?
Znižaj cene bratu brat!
Nova se alžirska vlada
s Ferkat Abasom rodi,
a daljni Burmi pa armada
moč U Nuju ogrozi.
Vroče mnogim je šahistom,
ki prišli so v Portorož,
a v Ženevi atomistom
pa čeprav so trdih kož.
V Žalcu jubilej slavijo
tabora iz davnih let.

Bobne vaje govorijo:
molč SZ je ukinjen spet!
Šovinizem onkraj Pece
krute zmage pir slavi,
ko stotiram ljube dece
v šoli jezik onemi.
Po odmoru na obroke
pada ogenj na Kvemoj.
Kisel rad je kruh iz moke,
ki jo kvasi Dullesov znoj.

Ko se luni približuje,
v žaru scvrkne "Pionir".
Ona, ta nas vlada psuje,
mi ohranjamo svoj mir.
Kam z Nobelovo nagrado,
ki jo noče Pasternak?
Staro, mlado pije rado
letos mošt, čeprav je drag.
Branil se Alžir vabila,
naj bi gost Parizu bil.
Ni za Pija več zdravila,
pa mu Janez bo sledil.
O napadih se nenadnih
na sestankih govori,
ko se velesil zapadnih
za Berlin strah polasti,
ki bi Hruščev ga izpraznil,
da bi Gratewehl šel vanj.
Ciper se ne bo sprijaznil,
s tem, kar nudi Macmillan.
Dalje nas grede premnogi
in po zemlji apetit
kažejo v nič lepi vlogi
Komu to naj služi v prid?
Spet slavi Koroška v tugi
Dan človekovih pravic,
kakor Raab so mnogi drugi
gluhi za Slovencev klic.

Bratstva in edinstva cesta
zveže skupnost nam usod.
Naj živi mladina zvesta,
zdravi, zmagoviti rod!

S Titom naš Galeb potuje
k ljudstvom vzhodnega sveta.
Vse za mir, ki potrebuje
ga človeška družba vsa!
Spet bo leto zatoniло,
leto upov, zmag in ran.
Mlado se nam bo rodilo
v svetli novoletni dan.
S smelimi močmi odpremo
še naprej si varno pot!
Že v jasnini cilje
zremo
iz dejanj velikih plod!

OSEBNI KULT

Osebni kult je končno preč,
zato me ne pozdravlja več
učenec moj, ki "u" in "i"
učil sem ga nekdanje dni.
Zdaj raje ga pozdravljam jaz,
čeprav sem ves že sivih las,
klobuk široko zavihtim,
Globoko sklonim sre pred njim.
A on, ki je zamišljen rad,
me ne opazi marsikrat,
a včasih vendarle z glavo
pokima mi - to je lepo!
Zdaj je nekakšen funkcionar,
le važne so reči mu mar.
Odkar ima svoj lastni pult,
ukinil je osebni kult...

Lepo mesto, 1. 11. 1971, št. 2, str. 12
Nepodpisano

ANTONU BEZENŠKU

(ob odkritju spominske plošče na njegovi rojstni hiši u Bukovju dne
24. VI. 1934

Teh krajev sin je bil. Ob teh lepotah
je rastel in se dvigal duh njegov,
ljubezni poln do te prekrasne zemlje,
ki dala mu najboljših je sokov.

Živel je v tistih neveselih dnevih,
ko tujec nam je tod gospodoval,
a klonil ni, ni spal, z junaštvom tihim
se narodu je vsega v delu dal.

Široko segel je pogled Slovincu
tja k bratom na Ural in na Balkan,
vsem jim je vstvarjal neminovna dela,
z bogato dušo vso je bil Slovan.

Dajal iz znanja svojega je bratom
in vodil jih je na napredka pot,
zidar je bil bodočnosti slovanske,
klicar je bil in zbiral je svoj rod.

In dokler še može pri nas slavimo,
vodnike in delavce, nam spomin
nanj ne ugasne, ki teh lepih krajev
je bil velik, dobri, svetli sin.

Stenograf, 1934, l. 32, št. 8, str. 63
Prevedene pesmi ni bilo v NUK, od koder je vir stenografskega
zapisa.

"IZ NAŠE KRVI"

ODŠLI STE V SMRT, DA MI ŽIVIMO...

Odšli ste v smrt, da mi živimo,
da nam svobodni dan gori,
na veke vaš spomin slavimo,
nesmrtnost naša v njem živi.

29. NOVEMBER 1943

o Jajce ti, nad slapom Plive,
ponosne Bosne stari kralj,
naj venec slave neminljive
ime krasi ti vekomaj!

Med borbo težko in krvavo
so borci s Titom tu na glas
povedali besedo pravo
o naši poti v novi čas.

So bratsko skupnost potrdili
in ljudstvo našega oblast.
O Jajce, kraj naš dragi, mili,
naj tebi hvala bo in čast.

Pesem je iz Roševe zapuščine. Ne ve se,
če je bila objavljena.

ROSEVNA

(Spominu sekretarke okrajnega komiteja SKOJ Cvetke Jerinove in Dušana Laha, ki sta padla 18. marca 1945 na Resevni)

Noč na Resevno. Zdaj spregovorijo
gozdovi širni tod pod svitom zvezd,
ko jim vrhovi v vetru zašumijo
o dveh junakih veliko povest.

Bilo je jutro prve dni pomladi,
ki že je odpirala v svobodno pot.
Tedaj sta dve življenji jasni, mladi
izkrevaveli v zadnjem snegu tod.

Ob smrekah tam je Cvetka onemela,
pod vrhom Dušan se je sklonil strt.
Oba pod strelom je tema objela
in v boju združena sta padla v smrt.

Že leta na Resevni tiho spita
v naročju toplim hribov in gozdov,
o njuna kri, iz močnih src prelita,
nam čas rodila je - svoboden, nov.

Molči Resevna in zvesto veruje
naj grobom pokoj neskaljenih sanj,
ko v noči, mesec nad zemljo potuje,
ko v mladem soncu sije živih dan.

GROB POD RESEVNO

(Cvetki Jerinovi in Dušanu Lahu)

Molči Resevna. A spregovorijo
gozdovi v soncu in pod svitom zvezd,
ko jim vrhovi v vetru zašumijo,
o dveh junakih veliko povest!
Bilo je jutro prve dni pomladi,
ki že je odpirala v svobodo pot.
Tedaj sta dve življenji jasni, mladi
izkrvaveli v strmem bregu tod.

Ob smrekah tam je Cvetka obnemela,
pod vrhom Dušan je omahnil strt!
Oba pod streli je tema objela
in v borbi združena sta padla v smrt.

Že let deset tu pod Resevno spita
v naročju mirnem hribov in gozdov.
A njuna kri, iz smelih src prelita,
nam je rodila čas svoboden, nov.
Glave ob njunem grobu priklonimo
pod srcem, ki mogočno nam gori!
Spomin junakov tiho počastimo,
ki v nas živita v sreči svetlih dni!

PESEM O CELJSKI ČETI

V gozdovju Resevne, nad grapo s potokom
v tem julijskem dnevu stoje ljudje,
to borci so s samokresi pod bokom
in s puškami, ki jih k nogam drže.

Pred njimi se Vrunč - komandir ustavi,
premeri tovarišev vrsto z očmi
in z dvignjeno jih pestjo pozdravi:
"V boj za svobodo!" "V boj!" klic zveni.

"Živeti pričela je Celjska četa,
da proti fašistom pojde v boj,
in zemlja domača nam bo otela,
ko novega jutra oblije jo soj.

Kdor noče kot suženj hirati beden,
naj vstane proti oblasti zla!
Življenja v svobodi le človek je vreden,
ki za svobodo umirati zna!

Pred nami so mnoge muke krvave,
za njimi šele pa nam cilj blešči.
Le pota žrtev so pota slave
v bodočnost, ki lepše življenje rodi!

Tovariši borci, tovariši dragi,
razredni boj nas koval je doslej,
pravica naša nam jamstvo je k zmagi,
zato, partizani, hrabro naprej!"

Le redko sončni žarki v trepetu
skoz veje padajo bukev in smrek
na resna lica Švarču, Stantetu
in preko ostalih borcev v breg.

Tovariši v krogu tesno objeti
zdaj Bilenčanko tiho pojo.
Nasmehne se Vrunč in pristopi k četi.
V zvestobi jim je svetlo in lepo.

1941-1961 Resevna, 1961
Pesem ni v Bibliografiji Frana Roša.

ŠTAJERSKA V BORBI

O zemlja slovenska, bila si velika v bolesi,
ko tujcev te bes je razbičal od Mure do morja
in lepo telo ti trgal nasilnih zločesti
in zublji rdečili nad telo so siva obzorja.
Kdor nosil te v srcu je, zvezan pred puško je stal,
a s culo pregnanec si tujo je streho iskal.

In vendar si, Štajerska naša, se v borbo vzravnila,
ker ljudstvo, obsojena v smrt, ni hotelo umreti,
in stisnjena pest se mu silna je kvišku pognala.
Vzšumelo je Pohorje in na dobroveljski Čreti,
na Stanetov klic bataljon se je delavcev zbral,
da boj za svobodo oznani, težak in krvav.

O Štajerska naša, v trpljenju si sebe kalila,
ko umirali talci so z jeklom skoz prsi predrti.
Ne Šlandra ne Lacka ni muka nobena zlomila.
S tovariši Šarh se do kraja upiral je smrti.
In šla štirinajsta skoz snežne zamete je pot,
ko v bojih si lovor krvavi je spletala tod.

O zemlja poljan si gozdov in goric ti zelena,
nesmrtnih življenj si za zmago na tisoče dala,
da nam domovina iz borbe na novo rojena
svobodna bo v srečo in slavo na vekomaj stala.
A v nas, ki smo živi, v bodočnost gori naj spomin
na žrtve, ki sije nam sonce iz njih veličin!

ZIMSKI VEČER

Ko zunaj pozimi je sneg in led,
ob peči pri Šketu otroci so zbrani
in to in ono pove jim Šket,
ki bil je tri leta med partizani.

Kako so fašiste gonili nekoč
in strel kako ga v nogo zadel je,
kako je na smreki prebil vso noč,
potem ko zelencem iz klešč ušel je.

Otroci poslušajo, zunaj je mraz,
polena v ognju tu prasketajo.
Zamaknjen je Šket v nekdanji čas
in tiho se vsem obrazi smehljajo.

VERA ŠLANDER

(Padla 15. junija 1943 na Tolstem vrhu na Dobrovljah)

Po hribih tod in vaseh je hodila
in seme sejala med mladi rod.
Iz njene setve vzklila je sila,
ki v boju odpira si k zmagi pot.

Razvnela duha je naše mladine
s kmetij, iz tovarn, iz rudniških jam
za novo svobodo, za čast domovine,
ki delovni človek ji vlada sam.

Tako je pravico ljubiti znala,
da zanjo mladost ji gorela je vsa.
Za kar je živela, za to je dala
še zadnjo kapljo krvi iz srca.

Po hribih tod in vaseh je hodila
in seme sejala, ki večno rodi.
Bodočnost nam srečno rast bo pila
iz njene setve in žrtve vse dni.

Celjski tednik, 1961, l. 14, št. 21, str. 6
Iz trpljenja in krvi (Laško-Rečica), 1958, str. 126
(Pesem naslovljena z Vera Šlandrova, vsebina pa ni
spremenjena.)

ŠLANDROVA SETEV

Srebri se Savinjo nad polji in gaji,
med hmeljem se Boljska vijuga do nje.
Košato bleščijo dolinski ti kraji
in ceste pleto se med njimi svetle.

Ozira se Mrzlica, hladna v teminah,
v zelene Dobrovje skoz sončni lesket.
Kot pesem svobode gozdovi v višinah
stoletja šumijo svoj skrivni šepet.

Dolina ti lepa, vsa naša bila si
ko krčil se ti je v trpljenju obraz,
ostala v zvestobi slovenska do dna si,
ko nate se rušil sovražni je plaz.

Zabukovški knapi - pod zemljo kopači
in preboldski tkalci in kmečki vaščan,
vsi združeni - svoje usode kovači
so planili v borbo za lepši svoj dan.

Bogato je Šlandrova setev kalila
po rudnikih, fabrikah, grapah, vaseh.
Človeka, ki dela, je k zmagi vodila
po strmih, krvavih in slavnih poteh.

Dobrovlje in Mrzlica! Pojte, šumite
nam pesem svobode, ki ne izzveni!
To pesem borbenosti je zmagovite,
na poti naprej povzemimo jo vsi.

POSVETILO BORCEM

Tovariši, postojmo ob grobovih
in priklonimo brez besed glave!
Zato da mi živimo v dnevih novih,
življenje dali so, ki v zemlji spe.

Na Vranskem spe sto sedemdeset štirje...
Pod streli je ugasnil njihov dan.
V objemu tu jih združil zadnji mir je
v tovarištvu usode, borbe, sanj.

Tam na Dobrovljah v mukah je omahnil
heroja Staneta kurir - junak,
tam Dušanu in Veri je usahnil
poslednji dih v krvavi breg in mrak.

Do dna izpil je Jože Turk trpljenje,
ko ob Savinji in ljudstvu je življenje
pod Mrzlico dal njima Marijan Rot.

Po hribih te, po vsej dolini širni
grobovi smelih se ljudi vrste,
ki padla so v ljubezni neizmerni
do ljudstva svojega in druge te.

Njih srčna kri je zemljo prepojila,
da naša kot nikoli prej je zdaj.
V plodovih novih, ki jih je rodila,
nam mrtvim bodo živi vekomaj.

Med Mrzlico in Dobrovljami, 1955, str. 7
Celjski tednik, 1955, l. 9, št. 38, str. 1
(Ob odkritju spomenika 1974 borcem, ki so bili
ustreljeni in pokopani na Vranskem.)

POZDRAV DOBROVLJAM

Visoke, mogočne dobroveljske hoste šumijo,
med starimi smrekami prede skrivnostni se mrak,
po toplih planotah kmetije potihoma ždiijo
in v soncu kot pesem svobode preliiva se zrak.

Pod krov svoj dupline tu vabile so partizane,
sovrag po bregovih tam rušil se v ognju je strt.
Tod viije se steza, ki stopal po njej je naš Stane,
tam Vera in Dušan sta v borbi omahnila v smrt.

Dobrovlje! V zvestobi slovenski jeklene ste stale,
zbesnelega srda vihar se je lomil od vas.
Vse, kar ste imele, za veliko zmago ste dale.
Naj sijejo jasne vam zarje v bodočnosti čas!

DEČEK ZA VOZOM

(Srbija 1941)

Po kaldrmi varoški voz ropoče,
za njim gre krvava sled,
po njej tam deček teče in joče,
obraz mu je spačen in bled.

Z voza se nagiba odrasla glava,
obrnjena vznak, kraj noge,
kopico trupel pokriva ponjava
in konji pred bičem beže.

Ob cesti na oknih, temno zastrtih,
obraza videti ni
in dečku v očeh, na voz uprtih,
skoz strah sovraštvo gori.

Za konji in vozom uporno teče
in v drobne, bose noge
krvava ga cestna kaldrama peče
in žge ga v kosti in srce.

Ob Moravi jama je tam izkopana
za talcev neznanih šest,
ki padli pod streli so davi zarana,
prestrašna je njih povest.

Na trgu so pravkar še stali družno
objeti ko z bratom brat
in zrlí uporno v to sonce tužno,
sijoče jim zadnjikrat.

Za vozom deček brez sape teče,
obraz mu vse bolj blede,
v noge in srce ga bednega peče
očetova zadnja kri.

Nova obzorja, 1952, l. 5, št. 6, str. 337
Iz naše krvi (Celje), 1955, str. 18

NOČ NAD VASJO
(Srbija 1941)

Zavija pes nekje z golotnih brd,
zavija tožno v mesec nad planino,
ko da izjokal rad bi bolečino,
v zlohотно noč iztulil divji srd.

Vsa vrata so zapahnjena to noč,
okoli hiš na straži so plotovi,
nobena ne utripa luč pod krovi.
Potrkala je smrt na okna koč.

Ob cesti v hrastovju tam za vasjo
seljaki mladi, vsi z glavami v zankah,
vsi v raševini, šubarah, opankah
pod vejami se zibljejo rahlo.

Upornikov visi tam mrtvih pet,
košati gozd jih skriva mesečini,
ječeč veter ziblje jih v temini,
ko bedni pes zavija v tožni svet.

Zdaj ni več sam! O čuj! Že tam in tod
budi se v brdih pasji gnev turobni
in se ječe zajeda v molk tesnobni,
v sveta strahoto vpije od povsod.

Ohej! Zalajajmo, ljudje, še mi,
ki živi smo v grobove poteptani!
In ti, gnev veliki, iz src nam plani,
razlij se, lajaj, bori se in bij!

Pod vejami se pet je mrtvih glav
zganilo kakor v radostnem drgetu.
In nad deželo v puntarskem šepetu
žari izza oblakov sij krvav.

Obzornik, 1952, l. 7, št. 7, str. 398-399
Celjski tednik, 1961, l. 16, št. 45, str. 6
(Za Celjski tednik je avtor spremenil prvi in drugi verz
pete kitice.)

KLIC KOMUNISTOV - ROBIJAŠEV

Čujte klic naš iz temin!
Še živimo, še trpimo,
po osveti hrepenimo
bledih in izžetih lic!
V zarjo zremo, ki še ni
jutra svojega rodila,
saj zakrila jo je sila,
ki življenju pije kri.

Kaznovani smo za greh,
ker svobodo smo ljubili
in smo kljubovali sili
tiranije v krutih dneh.
Za pravico vseh ljudi,
ki ustvarjajo plodove,
mi, obsojeni v okove,
proti selu smo v borbo šli.

Tu krivica kuje nas,
da smo jeklo nerazdrobljivo,
da smo zvesti nezlomljivo,
da smo trši kakor čas.
Seme smo, ki že kali
v tisočih, ki bodo vstali
in naš boj nadaljevali
in razbili noč moči.

Vrata se odpro tedaj,
sonce ječo to obsveti,
da bi meglo nas oteti
v novega življenja maj.
Pesem zmage zašumi
čez grobe, poljubi mrtve,
maščevane dobo žrtve.
Pride dan, ki daleč ni.

KAJUHOVA SMRT

(22. februarja 1944)

Naprej, divizija! Tri brigade!
Naprej iz obroča v sneg in mraz!
Razbili smo vse sovražne napade
in že si odpiramo svežo gaz!
O štajerski hribi v gozdni tihoti,
globače v temačnem dnu strmin
in ti domovi v snežni samoti,
to hladno sonce nad bleskom planin!
O kje si, pomlad, da v čas februarja
zaveješ toplá z močjo viharja?

Nikoli ni Štirinajsta klonila!
Do Sotle po dolgi poti je šla,
da je na slovensko zemljo stopila,
vso razbolelo v žaru gorja.
Iz borbe v borbo in skozi žrtve
za njo je gorela krvava sled
ob gostih grobeh, ki krijejo mrtve
pod smrekami, odetimi v led.
A dalje gredo partizani za ciljem
- do zmage pravice nad nasiljem.

Za borcem se v vrsti borec pomika
in vsakemu truden je korak
in teža orožja mu je velika,
a nove obroče kuje sovrag.
V sredini kolone, glej, nosila,
ki ranjenci bedni na njih leže.

Ne bo se zlomila naša sila,
tovariši komandanti bodre.
Nov sneg obeta oblakov sivina.
Ob streljih vzdrhti vsa zimska tišina.

Med proletarci študent maršira
zapreden v misli, visok in mlad.
Ko v stran se kakor iz sna ozira,
svoj rodni Šoštanj bi videl tam rad.
Morda prav zdajle njegova mati
je tudi pomislila nanj v skrbeh.
Kdaj mogel ji spet bo roko podati,
a ona poboža ga po laseh?
Kulturnik Kajuh, zdaj s puško v roki,
svetal in močan v ljubezni globoki...

Nikoli ni vere v času izgubil,
ki stari, krivični svet podre.
Kot svojo mladost je borbo ljubil,
ki zlo in silo nad ljudstvom stre.
Izlival se vsega je v pesmi svoje,
a zdaj, ko to hoče takšen čas,
naj le mitraljez v rafalih poje,
zagrinja fašiste v ognjeni plaz!
In še bo Kajuhova pesem zvenela,
ko robstva bo rečen človek dela!

O Graška gora, v vrheh zelena!
Najprej do zmage v proboj čez njo!
S poti je ne vrše zapreka nobena,
divizija Štirinajsta je to!

Izkrvavela so mnoga telesa,
a ni se zamajal živi zid.
Pod njim na kraju svojega besa
sovražnik obležal je v tla pobit.
O gora jurišev, mračna in tiha,
junakom kraj poslednjega diha!

Pri Ravnah zija že nova zaseda.
Pod grmom granat naprej v vrhe!
Obraze borcem izjedla je beda,
šibe se jim kakor pijane noge.
To sence so, že trudne do smrti,
a še je v njih budna prečudna moč.
V plamtečem srdu, nikdar še strti
se iz obročev grizejo v noč.
O noč, počitek daj in uteho
pod gostoljubno jim kmečko streho!

Nov dan. Kraj Belih vod, po Slemenih
zvrste se živi iz treh brigad
po hišah in hlevih, na pol lesenih.
Prišli so k pečem se gret in spat.
Povsod po domovih se cvre in peče,
saj danes je vendar pustni dan,
in tolkovec zlat iz buče teče.
Naj dušo priveže si partizan
in še cigareto potem si zviije!
O dobre in zveste v gorah domačije!

Kajuh pri Žlebnikovih se je ustavil.
Odmahnil je v kuhinjo ves šibak.
Nekdo mu ob mizi je prostor pripravil.
Bil znojen in mrk je, upal in grenak.
Oči so mu kalne v vročici tlele
in s puško v rokah je sopel težko.
Poet naš, volje vselej vesele,
saj spet ti zapoje klenu pero!
Ustvariš nam veliko ep o pohodu,
nesmrten boš z njim še poznemu rodu!

Z drhtečimi prsti je dvignil skodelo
in bezgov čaj je v požirkih pil.
Vse bolj mu je v ognju telo gorelo,
ko zunaj se mrak je že gostil.
In kakor da v motnem prividu gleda:
Ob njem na klopi tovariš sedi
in kri mu curlja čez lica bleda.
Kipar Belač? A prijatelj molči,
v ovratnik plašča si usta skriva
in čelo mu smrtna senca obliva...

Razgrinjajo, glej, se češnjeve veje,
iskri se njih rahli, rosni cvet.
Iz tople luči dekle se prismeje.
Kaj res je že miren in veder svet?
O daj mi roko, predraga, mila,
naj vem, da nisi podoba iz sanj!
Nemara je noč zlokobna minila
tu je dan, ki trpela sva zanj.
Pomlad je. Zdaj bomo nov svet gradili,
potem ko starega smo razbili...

Na čelu jaše polkovnik Rudi
in borci ponosnih brigad pojo
in z njimi marširajo mrtvi tudi,
ne da se jim spati več pod zemljo.
Pregrinja cesto jim cvetje zmage,
ozarja jih soj veselih zastav.
Junakom je to domovine drage,
na smrt obsojene, živ pozdrav...
Smehlja se Kajuh, ko buden sanja
in vročo glavo na mizo sklanja...

Večer. Nocoj bo zunaj mrazilo,
tu grel bo žar iz široke peči.
Kaj ni se v temi tam nekaj zganiło?
Stražarjev korak krog hiše hiti...
V bregovih je jeknilo! Streli! Še streli!
Sovražnik pognal se je v nov napad!
Še v snu so borci za puške prijeli.
Hudič! Le malo imajo granat...
Že v hišni zid in streho rafali
so v trdnem taktu zaklokotali...

Pomoč je tu! Na juriš! V belo
odeti drsijo fašisti v beg.
Grdo jim je tokrat izpodletelo
- tri njihova trupla krijejo sneg.
A naši? Le kdo za razklanimi vrati
tam v ozki veži negiben leži?
Kajuh? Ta fant pogumni, zlati?
Iz ust njegovih diha več ni...
Ko je pohitel nasproti sovragu,
zajel ga rafal je na hišnem pragu...

Poetu poglej je odprt široko,
zmračila mu zadnja je misel obraz
in kakor da puško še išče za roko,
družico zvesto skoz ves ta čas...
Iz prsi se srčna mu kri je razlila,
strdila se v gostih črnih laseh
in tlak kamniti je poškropila.
Tam titovka z zvezdo leži na tleh.
Tovariši borci v veži stojijo,
glave so sklonili in molčijo...

Kajuh je mrtev! Kot nož resnica
vsem neusmiljena reže v srce,
še globlje gube jih seka v lica,
iz praznih oči jih stiska solze.
Prišli so kmetje. Z žebli zabili
so mlado telo med šest desak.
Na vaški groblji v hladni gomili
po borbi naj mirno spi junak!
Naprej, divizija! V mrko tišino
gre pot, obtežena z bolečino...

Pomlad je prišla, za njo še ena
in ta je bila resnična pomlad,
vsa v novi, širni svetlobi rojena,
obeta v cvetje izpolnjenih nad.
Bleščijo v soncu tam Bele vode,
po naši zemlji poje radost
visoko pesem miru in svobode,
ki vodi ob njej v bodočnost most.
Kajuhova pesem, živa in smela,
nam k novim zmagam bo v veke pela...

Celjski zbornik, 1958, str. 134-137
Borec, 1959, št. 2, str. 67-69
Obrazi, 1974, l. 5, št. 1/2, str. 13-14

IZ NAŠE KRVI

Bil čas je tegoben, bil čas je zlokoben,
ko zemljo slovensko pregrinjal je mrak,
ko v njem je vsak dih bil boleč in tesnoben,
ko vodil v zasedo je vsak naš korak.

Tej zemlji razbijala tujčeva pest je
njej tisoč let stari slovenski obraz,
gorje ji iz prsi kričalo do zvezd je,
ki mrzle svetile v strahotni so čas.

Tedaj pa smo vstali ljudje mi teptani
in žejni pravice in sonca smo šli
skoz borbo, da zmago nam jutro oznani,
ki jasna ga zarja v svobodi zlati.

Bile so nam muke le ključ do življenja
in smrti tisočerih vstopnina le vanj.
Ni borbe brez žrtev, brez njim ni vstajenja
in ni brez krvi uresničenja sanj.

Iz naše krvi pa je roža pognala -
svoboda Slovencem zdaj nova cveti,
človeku, ki dela, oblast je vso dala,
da srečo veselo sam sebi gradi.

IN ZAŠUMELO V NAŠIH JE GOZDOVIH

Srce je naši zemlji vztrepetalo,
ko se nad njo vzvrtinčil je orkan,
skoz mesta in vasi je zaječalo,
ko pest pretežko je spustil tiran.

O naš zemlja, naša domovina,
mar svojim boš otrokom le še grob?
Ali pa nova, svetla veličina
zasije v jutro ti iz muk, tegob?

Ne bo gazilo zemlje te kopito
barbarov tujcev! Tu smo mi doma!
Nič več ne bo pijavkam raslo žito,
ki naš stoletni znoj gnoji mu tla!

In zašumelo v naših je gozdovih:
"Le vkup, uboga gmajna!" Knapov rod
in kmetov, nikdar sklonjen več v okovih,
je s puško šel na zmagovito pot.

Boril se je za pravdo in svobodo,
ki vredni sta najžlahtnejše krvi.
V roke si vzel sam svojo je usodo
in sreče vseh rodov bodočih dni.

GROB V GORAH

Megla se nad goro je razpodila
in sonce že preлива jutro v dan.
Med mladim smrečjem skrita je gomila,
ob njej beli se kamen skoz bršljan.

Šest mladih fantov in deklet med njimi
bilo je - pravijo - pšeničnih las,
prav tu so klecnili, požeti v zimi,
in vročo kri razlili v sneg in mraz.

Zdaj družno spe. Teko nad njimi leta,
ki v njih bi mogla cvesti jim mladost.
Telesa so jim vsa tesno objeta -
srce ob srcu si miri bridkost.

Razpet je nad gomilo soj modrine,
gore svobodne je ozaril dan.
Poslušaj iz zemlje utrip tišine
ob mrtvi partizanski partizan.

FRANKOLOVO

(12. februar 1945)

Megle jutranje, nizke, temno sive
z zemlje so pile februarski sneg,
že kopne lise so odprle njive
in bela teža je drsela s smrek,
ko v medli dan nenadno zabobnel je
skrivnostnih kamionov hrupni bes.
Za vozom voz, zakrit in črn, drvel je,
prepoln polgole množice teles.
Kjer s cesto in potokom se soteska
med hribi širi, je sprevod obstal,
okrog ga stražila je soldateska,
postavljena vrh gozdnatih višav.

Fašisti z brzostrelkami pognali
so s kamionov se na cestna tla
in na povelja mrke te drhali
v vozech se je zganila gmota vsa.
Na hrbtih žica vezala je jetnikom
roke je in po dva družila v par.
V očeh je vzplameneval mučenikom,
gorel jim z lic je blede, ostri žar.
Na cestni tlak so se na krik biričev
valili družno, padli z vozil
in se motali iz verig, klobčičev
- tu bil je cilj, usodni temni cilj.

"V imenu rajha!" sodba je velela,
ki jim prebrana je bila na glas.
Tako zdaj kazen ljudstvo bo zadela,
ki tujcu ni pokorno na ukaz.

Za enega jih mora sto umreti
na kraju, kjer je krvavel tiran!
Sto talcev mora mrtvih obviseti,
da en ubit fašist bo maščevan!
Za zver, ki našo ljudsko kri je pila
po naši lepi zemlji - sto življenj!
Pravico takšno je skovala sila,
ki ni pregnusen ji zločin noben.

Od vsepovsod štrlijo mitraljezi
grozeče na jetnikov bednih sto,
ki ob nemočni bolečini, jezi
v minute svoje bližnje, zadnje zro.
Zvene v bližini krampi in lopate,
jetniki drugi jih molče vihte,
tam kopljejo za cesto sredi trate
tovarišem široki jami dve.
In veje stari jablani vzdrhtijo,
ko v njim zastane prvim štirim dih.
Tam v zankah z lici nemimi visijo.
Ptič preleti sotesko, črn in tih.

"Banditi, k jablanam naprej, hitreje!"
Iz vrste stari zre Ivan Skale.
Zdaj sin njegov omahnil bo pod veje
in ga roke zgrabile bodo zle.
Obema se še srečata pogleda.
Usoda kruta ti je, mili sin,
oči so ti temne in lica bleda!
In oče gleda naj njegov pogin,
še preden sam sledi mu! Bolečina
očetu reže kakor nož srce.
Ozre se kvišku: Tam v meglah planina
v nebo svobodno svoje pne vrhe.

Ivan Skale se skloni pod bolestjo,
ki mu razbija um, slepi oči,
a že vzravna se z vročo spet zavestjo,
poslednje sile srd mu zjekleni.
"Morilcem smrt!" skozi zobe izdavi,
odtrga se, iz vrste plane v beg.
Korakov dvajset - pa bo tam v goščavi
ali pa mrtev naj se zruši v breg!
Ta hip se mitraljez vanj zahohoče
in vrže v prsi besen mu rafal.
Na jasi klecne in srce, še vroče,
s krvjo tali belino snežnih tal.

Na vejah jablan tiho tam visijo
nesrečni talci - eden manj ko sto
in usta tudi stotemu molčijo,
ki dotrpel je bol do kraja vso.
Tovariši so jami izkopali
za mrtve, ki jih snemajo z dreves,
in na povelje rabeljske drhali
jim oblačila jemljejo s teles.
In zaječe razsrjeni gozdovi,
vihar s Konjiške gore v njih šumi.
Priklanjajo se smreke nad grobovi,
junakov mučenikov sto v njih spi.

Ko spet zemljo zapadejo snegovi,
na vsakem grobu hrastov križ stoji,
objemajo tribarvni ga trakovi,
napis mu o junakih govori.

Ustavljajo se tukaj partizani,
ko gonijo sovražnika z gora.
Mrtvi vedo, da bodo maščevani,
in jim srce potihoma igra.
Vsak dan tu zemlja znova se razcveta
v zelenju mladem, v žaru prvih rož,
ki roka žuljava žene, dekleta
polaga jih na grob stotine mož.

Blešče se v soncu pohorski vrhovi,
vihar pomladni je razgnal megle.
Bude se iz demavice gozdovi,
v drevesih rosno popje se napne.
A veje tam, ki žrtve so nosile,
odžagane leže na travnih tleh.
Nikdar ne bodo živim več rodile
sadu, ki jesti ga bilo bi greh.
Zasiže manj svetlobe in vstajenja,
svetlobe prst dotakne se grobov,
iz njih sokovi skritega življenja
prelivajo se v cvet, mogočen, nov.

Frankolovo, kraj bridkega spomina,
ob tebi solza naj se še iskri!
Naj sveta nam ostane veličina
junakov, ki za nas so v smrti odšli!
Svobodni veter čez grmovje veje
in kakor tiha pesem boža jih,
pod rušo zakopana srca greje
- to domovine je ljubeč dih.

V nesmrtni slavi naši mučeniki
najprej živeli bodo večne dni.
Njim naša dela bodo spomeniki,
naj z njimi domovina jih slavi!

Koledar Mohorjeve družbe, 1954, str. 103
Celjski tednik, 1955, l. 8, št. 6, str. 9
Novi tednik, 1970, l. 26, št. 6, (11.2.), str. 9
Borec, 1975, l. 27, št. 2, str. 100 (odlomek)

TU LEŽALI BORCI SMO...

Tu ležali borci smo
gaženi, opljuvani,
zroči z mrtvimi očmi
v daljno zarjo svobode.

Kdor od vas tod mimo gre,
spomni srčne se krvi,
ki iz nje cveti vam dan,
mi smo sebe dali zanj.

Studenček, 1946, l. 2, št. 4, str. 25
(Napis na spominski splošči na Trgu svobode v Celju,
odkriti 27. 4. 1946)

SVOBODA

(Ob Savinji 1945)

Ob reki hodim po stezah peščenih
med travami in pod zelenjem vrb,
šumeči glas valov poslušam njenih.
Sem s polja se žanjici bliska srp.

Poletje v soncu. V bregu onkraj reke
s strmin v nebo molčeči raste gozd.
Dehte mi v prsih bori, bukve, smreke,
da vsak mi dih je v zdravje in radost.

In reka s srebrom obsijana,
tam zgrinja v tih tolmun svoje vode,
tam spet požene v tek se razigrana,
v veselo pesem vali ji vzkipe.

Neba sinjina je razpeta širno,
pod njo en sam oblaček jadra bel
in v svetlo to svobodo neizmerno
kragulj z gore zelene plava smel.

Glej, svet se tu premaknil ni v teh letih,
ko bredel sem gorje, tujinam gost,
in spet se mi odpira v toplih cvetih
še vedno moja, živa še mladost.

Kar je, je vse brez meje, sence, teže,
vse zлива se v en sam ubran utrip.
In ko moj dih svobodni z njim se veže,
bogastva večnosti mi trosi hip.

ZASTAVA SVOBODE

Zbudil se je človek in zlomil okove
in z baklo upora je vstal iz noči,
zadihal je v jutro bodočnosti
pod zarjo svobode, ki rdeča gori.

Za srečo republike drage
in delovnih ljudstev sveta
skoz borbo od zmage do zmage
zastava svobode vihra.

Mi delavci zdaj smo plodov gospodarji,
ki skupnosti naši naš znoj jih rodi,
mi socializma smo zvesti zidarji,
usodo si z delom gradimo sami.

Za srečo republike drage
delovnih ljudstev sveta,
skoz borbo od zmage do zmage
zastava svobode vihra.

Velika, bogata je naša pravica,
svobodne so v novo življenje poti,
prosveta nam bodi v napredku vodnica,
naj sonce kulture nam dneve zori.

Za srečo republike drage
in delovnih ljudstev sveta,
skoz borbo od zmage do zmage
zastava svobodne vihra.

Tovariško bratstvo do dna nas preraja
in volja nam ena moči jekleni,
iz naših naporov veselo že vstaja
ponosno domovje svobodnih ljudi.

Za srečo republike drage
in delovnih ljudstev sveta,
skoz borbo od zmage do zmage
zastava svobode vihra.

PESEM O BORBI IN ZMAGI

(K celjskemu prazniku 1955)

V viharju so vstali in smelo roke si podali
ponosno ljudje, ki koval jih krivični je čas.
Stane, Vrunč in Skvarča, Vilč Šlander, Novak in ostali,
z Resevnega v boj so odšli za svobodo vseh nas.

In Celjska je četa skoz ogenj in smrt krvavela,
ko novim je borcem pokazala velik vzgled.
Vsa zemlja je naša v mogočnem upora vzkipele
za zarjo, ki z novo svetlobo oblije naj svet.

V trpljenju se Celje kalilo je in se borilo
v zvestobi slovenski, ki nikdar ugasnila ni.
S hvaležnostjo mrtve junake bo večno slavilo
in njih opomin mu vodnik bo do srečnejših dni.

Za nami deset let svobode, vesele rasti je,
ko Celje mladilo je sebi obraz in srce.
Naj venec še novih zmag svetlo mu čelo ovije
na poti, ki delovni človek v bodočnost jo gre!

PESEM SVOBODE

Srebrni se Savinja med polji in gaji
med hmeljem se Boljska vijuga do nje.
Košato bleščijo dolinski ti kraji
in ceste pleto se med njimi svetle.

Ozira se Mrzlica, hladna v teminah,
v zelene Dobrovlje skoz sončni lesket.
Kot pesem svobode gozdovi v višinah
stoletja šumijo svoj skrivni šepet.

Dolina ti lepa, vsa naša bila si,
ko krčil se ti je v trpljenju obraz,
ostala v zvestobi slovenska do dna si,
ko nate se zrušil sovražni je plaz.

Zabukovski knapi - podzemski kopači
in preboldski tkalci in kmečki vaščan,
vsi združeni - svoje usode kovači
so planili v borbo za lepši svoj dan.

Bogato je Šlandrova setev kalila
po rudnikih, fabrikah, grapah, vaseh.
Človeka, ki dela, je k zmagi vodila
po strmih, krvavih in slavnih poteh.

Dobrovlje in Mrzlica! Pojte, šumite
nam pesem svobode, ki ne izzveni!
To pesem borbenosti je zmagovite,
na poti naprej povzemimo jo vsi!

Med mrzlico in Dobrovljami, 1955, str. 69
Hmeljar, 1959, l. 14, št. 8, str. 9
Delavska enotnost, 1956, št. 30, str. 8 (Pod naslovom Pesem svobode sta
bili objavljeni samo četrta in peta kitica.)

MRTVIM TOVARIŠEM

Nekoč sem dejal, da se vina opijem
za vse tovariše, ki so odšli
že davno, ko vsem nam še z vročim sijem
bleščalo je sonce zgodnjih dni.

Na naši mizi ostale nalite
vas mnogih so čaše do vrha.
Pustili ste nam jih neizpite
in videli nikdar jim niste dan.

In grenko lepe mladosti naše
nam režal je vojne, smrti obraz.
Odtlej na grobove sem hodil vaše,
če hotel sem srečati čas vseh nas.

Ostal sem brez vas. In vin življenja
opiti sem hotel se še za vas.
Bilo je sladkega v njih kipenja,
a vanj grenčino dolival je čas.

Ko da nikoli se nismo ločili
in sen naš mladosti ni bil strt,
tovariško bol smo in srečo delili,
kot bomo zvesto si delili še smrt.

NAŠI ARMADI

Pozvala je Partija. Smelo so vstali
ljudje - proletarci, uporni naš rod,
ponosni so v prve odrede se zbrali,
ko Tito pokazal skoz borbo je pot.

Brigade so rasle, kovane iz jekla,
ker v sebi nosile so ljudstva srce,
in kri je herojev po zemlji tej tekla
do zadnje svobodnega novega dne.

Rojena v viharju je šla skozi zmage,
rešila je delovno ljudstvo verig
armada republike naše predrage,
enotnosti narodov bratskih branile.

Ovenčala s slavo nam ščit je svobode,
ko novo si skupnost naš človek gradi,
odkar gospodar je sam svoje usode
in svetle plodove mu delo rodi.

Orožje je revolucija dala,
armadi, ki naših meja je čuvar,
da v miru napredek nam bo varovala
in z ljudstvom enotna bo silna vsikdar.

Z VLAKOM BRATSTVA IN ENOTNOSTI

Zavriskal je vlak, naš veliki vlak...
Nov dan se nad širno ravnino drami,
ko Srbija drag pozdravlja nas
in Beograd že blešči pred nami.

Hiti, šumi v Šumadijo vlak
v zastavicah, z oken plapolajočih,
nekdanjih pregnancev pesmi zvene,
zbujene ob lepih spominih in vročih.

Milena, ki šteje sedemnajst let,
v Kragujevac daljni se je namenila
in rada spoznala bi slavni kraj,
kjer se nekoč je v pregnanstvu rodila.

Zamislil se je invalid Andrej,
ki z njim so žena in dva otroka.
O, v Sremu je kruto kosila smrt!
Ostala mu tamkaj desna je roka.

Ciril je na poti tja v Kraljevo
in z njim sta sestra in siva mati,
da cvetje talcem na grob poneso,
med njimi je tudi njih očka zlati.

Ozira se z okna Stanko, že mož,
nekoč tu preživljal dneve je mlade,
medalja za hrabrost mu prsi krasi
- kurir je tedaj bil srbske brigade.

Alenkin stric na Jastrebcu tam
prebijal se skozi sovražni obroč je,
pod bukvami v gori neznano kje
je legel bratski zemlji v naročje.

Spet vlak se ustavlja, naš veliki vlak
in godba igra, vijo se zastave,
radostni pozdravi kličejo nas,
v objemih se h glavam sklanjajo glave.

Bili smo si bratje v krvavih dneh,
povezani šli smo v boj in trpljenje
in bratje smo danes, ko sebi sami
gradimo življenje vredno življenje.

Po srbski zemlji slovenski vlak
hiti v svobodne, svetle daljave,
ko nove enotnosti je glasnik
na poti veselja, sreče in slave.

Borec, 1962, l. 17, št. 3, str. 112-113
Celjski tednik, 1962, št. 36, str. 1
(Gornje besedilo je v naslednjih virih naslovljeno Z vlakom
bratstva in prijateljstva.)
Svedočanstvo - pričevanja, 1973, str. 147
Informacija (Čuprija), 1978, št. 586, str. 2
Pričevanja - svedočanstva (Čačak), 1978, str. 180
Glas Čuprije, 1981, l. 2, št. 20, str. 3
(Pesem je brez zadnje in predzadnje kitice.)

ZASTAVA NOVE JUGOSLAVIJE

Zastava ti naša, svobodno vihraj,
veselo naj sonce tri barve ti boža
in zvezdo ti rdečo s sijajem obkroža,
ponosna in slavna nam ti plapolaj!

Ti bratstva si narodov naših simbol,
ki v borbi krvavi so segli v roke si
k prisegi, da novo domovje zgrade si,
ki sreče bo v njem za človeka dovolj.

Zastava ti naša, za tabo v spopad
junaki so šli, ki so znali umreti,
da njihovo ljudstvo bo moglo živeti
in lastnega dela uživati sad.

Visoko se dvigni, v daljave zasij,
da naše pravice pred svetom izpričaš
in misel o mirnem sožitju veličaš,
ki vodi človeštvo v radostnejše dni!

S poti se umika preteklosti mrak
pred svetlo zastavo republike drage,
pod njo pa pogumno od zmage do zmage
gre narodov naših enotni korak.

V EFENKOV SPOMIN

Dolenjska bajta te je rodila
in skopo ti rezala črni kruh,
a v tebi je rasla uporna sila
in boljše pravice žejni duh.

V viharnem besu je zemlja vzdrhtela,
poklical je revolucije glas.
Za puško je tvoja roka prijela,
pogumno vstal si v usodni čas.

Iz bitke v bitko si borce vodil,
skoz muke in smrti jim šla je pot,
da delovni človek se bo osvobodil
in svojega dela užival plod.

Bil mož si klen, iz jekla ustvarjen,
a v dnu ves neder in plemenit.
Oprla nam zmaga je dan ozarjen,
prižgala življenja novega svit.

V ljubezni do ljudstva nobena žrtev
bila pretežka za tebe ni.
Heroj Efenka, nikoli mrtev,
naj v sreči svobodnega ljudstva živi.

TOVARIŠI

Nekoč iz gnezd so vzplavali sokoli
v še rosno jutro pod visoki svod,
preletajoč megle vsenaokoli
so pluli v sonce, v svoj svojih usod.

Sklenili so se mladi v drznem letu,
pogumno blisk, vihar prezirajoč
in nezlomljivi v vojni in obetu,
da dneva skriti jim ne more noč.

V svetlobi brez bregov so se kopali
in pili v oceanu jo daljin,
nazaj jih klicalo ni več k obali,
neutešno žejnih novih še višin.

Bili so fantje, ki so svet ljubili,
z vero v človeka so v življenje šli,
da silni bi radostno se borili
za svetlo, srečno usodo vseh ljudi.

Gorica... Tam je strmoglavil prvi
na svojo črno dvajseto pomlad.
Val Bella... Drugi vztrepetal je v krvi
s predrtim srcem v zelenilu trat.

Koroške Vovbre... Tretji v sreči bedni
pod nožen je zakrili, onemel,
zemljo poljubil mu je dih poslednji,
z rokami mrtvimi jo je objel.

In so odtlej minila davna leta,
od fantov sta ostala dva samo,
živela k zemlji sta trdo pripeta,
a še živela z dvignjeno glavo.

V neurju novem, v Avšvisu zlokobnem
četrti je do kraja doumel
vso neizprosnost dneva in v turobnem
svetišču smrti tiho izgorel.

To je povest rodu sokolov smelih,
ki so vzleteli v previharni čas,
to pesem je o sanjah izzvenelih,
ki mlado cvetje jim zatrl je mraz.

A sonce še gori in bo gorelo
in cvetje še bo klilo iz krvi,
iz nje življenje mlado nam bo pelo,
ki mu utrip nikdar ne izzveni.

"LJUBIL SEM TE,

ŽIVLJENJE"

V SONCU

Gore, polja v božji luči gorijo,
v gajih pomlad se smeje, pesem vriska,
moje lahke misli v dalje hitijo,

kjer si ti, in na svoji sočni poti
tvoje srečujejo v toplih, opojnih poljubih,
ki jih v svitu nobena senca ne moti.

SLOVO (1)

Kaj si rožo s prsi vrgla v blato
in jo pohodila, o zakaj?
Ljubil tvoje duše sem sijaj,
njeno rožo, tajno in bogastvo.

Ne ozrejo se oči v temini,
ne zastaja hitri ti korak.
Že zgrinja bednih cest te mrak,
komat te razločim še v daljini.

S PLAMENICO

Rojena v srebru in sili snov
je vzcvela roža bohotna, ponosna
iz mojih božjih bogastev vrtov.

Razpregla je v meni vso tajno oblast,
v globinah iz lastne sile pijočo
najvišjo slast in nesmrtno rast.

Ž njo pojdem skozi temo pojoč,
daljinam brat in gost tujinam,
ž njo, z dvignjeno plamenico v noč.

IZ POLNIH ČAŠ

Široko sije površina vod
in vsa samo smehljajev je igranje.
Nebo je svoj visoki molk mirno
v razgretem blesku potopilo vanje;
v tišini sanj, v vesoljstvu src leži
poljub.

Čez vode čoln in v njem si ti z menojo.
Šumeč v globokem hladu gozd krog vsega.
Iz polnih prsi borov, bukev, smrek
do naju tu duhteče zdravje sega,
jaz sem ga zdrav in že sem ga pijan
in ti.

Tako zori poletje in zori
mladost teh dni, živi samo od cvetja
in božje luči. O, že presvetla
so razodetja, iz omam zavzetja
in pretežko je to bogastvo src -
mladost!

Ti vse imaš, vse nama daš, mladost!
Prepolnih čaš že vino prekipeva.
O daj, da ti napijeva midva
iz te mladosti, ki ji mej ne veva,
iz te krvi, ki že v nebo gori,
tebi, življenje!

LJUBIL SEM

Ljubil sem te, življenje,
ki si radost in tuga,
in je ljubezen ta dolga
kakor nobena druga.

Ljubil v sončnih dneh sem
barve vroče in trudne,
ljubil v črnih nočeh sem
misli in sanje budne.

Ljubil dobre ljudi sem,
vedre, zveste in smele,
ljubil globoke oči sem,
ki so v srce mi žarele.

Ljubil sem to življenje,
ker sem svetlobo ljubil,
z njo sem si ga bogatil,
z njo ga bom izgubil.

Žal mi bo te ljubezni,
ko mi nekoč ugasne,
a bo še drugim gorela
v dneve nove in jasne.

Ljubil sem in bom ljubil
dan še v poznem razcvetu
in ga šele bom izgubil
v zadnjem njegovem obetu.

NA GOLIČAVI

Nikar ne pojdiva
tja v stari drevored,
ki je nekoč razpredel veje
kot blage, mirne roke
nad najino mladostjo!

Tedaj bilo je še jutro
v bleščanju biserne rose
in beli oblački
nad drevjem so plavali,
za njimi pa skrivala
obraz je prihodnost.

Midva pa zaveso
sva toliko odmaknila,
da se za njo je odprla
dežela, ki so hotele
jo najdi najine sanje,
vedre in smele.

Nikar ne pojdiva
tja v stari drevored!
Kaj neki bi tam iskala?
Kar zdaj imava,
to je samo še v naju.
Od tega živiva,
in ko še to razdava,
se praznih rok posloviva.

Nikar ne pojdiva
tja v stari drevored!
Posekal ga je čas
in surovo sekiro in korenine
njegovih dreves prhnijo.

V jesenskem vetru,
ki zimo obeta,
sva brez zavetja obstala
na goličavi.

NOCOJ

Nocoj, ko v temi pozna noč molči,
spomini so prišli, veseli gosti,
pozdravilo srce jih je radosti,
prijatelje iz onih davnih dni.

Vžarele trudne moje so oči,
oči, ki so umirale bridkosti,
srce zahrepenelo je, sladkosti,
ko si prišla, devojka, iz noči.

A tiho je umrlo hrepenenje,
umrla na licu mojem je nasmeh,
ko onemoglo je prišlo trpljenje.

In v duši so mi tajne misli skrite
o bednih, negotovih mojih dneh,
med nama dalje so, v temi ovite.

PO STARIH POTIH

Ti dnevi so vrnili nam pomlad.
Kako je to lepo. Metuljček len
se opoteka v soncu. Penzionist
na klopi v gaju se je sključil v sen.

Zelenje, pesmi, cvetje, nade, smeh...
In jaz enkrat še pesnik bil bi rad,
ki z verzi mu pomlad srce polni,
ki še ljubiti zna in biti mlad.

Po starih potih iščem mladih sanj.
Le z veje odgovarja splašen prič
korakom mojim skozi svetli gaj.
In vsak spomin zapeče kakor bič.

PODOKNICA

Čez tlak zapozneli korak moj poje,
ko mestna okna so vsa temna,
in mrko je tudi okno tvoje -
stražar skrivnosti tvojega sna.

Jaz mirno grem in korak samotni
trdo zveni in ve, da gre
nasproti bodočnosti prazni, motni.
Ti mirno sanjaj do belega dne!

POLETJE

Zori poletje. V soncu zelenijo
svobode dnevi, mladi in razgreti;
v tišini svetli sredi polj žarijo
iz belih rož in gorkih žarkov speti.

Ti si jih spela. Vino so duhteče
teh južnih rož opoji. Glej, gorijo
oči in to srce, pijano sreče,
ko čaše nama v sonca svit zvenijo.

RAZSTANEK

Jesen je v parku. Gole, črne veje
nad nama. In molčiva ti in jaz.
Le veter truden brez počitka blodi
v alejah mrtvih, že je pozen čas.

Zakrij obraz si s plahimi rokami,
prekrij mi bol, ki ti v očeh gori!
Ne glej v oči mi, ki odtod strmijo;
že tuje, daljne so, v njih boli ni.

SANJAM

Sanjam daljno svobodo, zastrtih oči.
Čutim svetlo zavest v vsej vroči oblasti
preko vsega in iz vsega trpečega rasti;
silna se trga odtod, molče krvavi.

Silna se dvigne in plove v široko prostost
polj in daljav, ki v sončnem zlatu zorijo
in prisluškuje utripom, ki mehko zvenijo
v zemljici daljni in pije ji gorke sladkost.

Sanjam in v bolnih prsih mi strune pojo
lijejo v sanje in bol najslajše zvoke;
v duši zamaknjeni bele, ljubeče roke
čez drhtenje pojočih strun gredo.

SEBI

Imaš peroti in pluti znaš
nad bednimi dnevi vsemi?
Če v sebi plamenico imaš,
ne boj se steze v temi!

Mirno zveni vesoljstva utrip
in sije skoz srca živa,
bogastvo večnosti trosi hip,
ki sredi nas prebiva.

SEJA V GOZDU

Zdaj tu je čas, ko sejo sam s seboj
ima lahko. Ležim na mahovini
pod staro bukviyo v gozdni strmini,
kjer prede se med vejami pokoj.

Spet vem za sebe, gledam sebi spet
v obraz, ki z njega vso meglo odstiram,
kar najdem v sebi, tehtam in prebiram,
razgrinjam soncu kot bolehen cvet.

Na seji tej si predsedujem sam
in sam s teboj v diskusiji razpravljam,
zaključka iščem in jih ugotavljam,
v soglasni sklepčnosti se jim smehljam.

Po hribu rahel veter zašumi,
pritrjevaje mi se veja zgane,
v uho mi šepetanje vira kane,
vse sklepe žuboreč mi potrdi.

Tam s smreke veverica mi ljubo
z glavico prikimava, prav nič plaha,
nazadnje z repkom mi celo pomaha
in lešnika se loti spet nato.

Nekje v skupini tihih borov, hoj
zabija žolna v deblo kljun neutrudno,
kakor da tipka vestno, nezamudno
o moji seji si zapisnik svoj.

Svoboden, zdrav sem krenil skozi gozd,
tedaj začutil po ljudeh sem žejo.
O, zdaj bi vse jih sklical rad na sejo,
na njej razkril jim svojo vso radost.

Lepo mesto, 1962, l. 2, št. 2, str. 8

Nova obzorja, 1952, l. 5, št. 6, str. 694

V Novih obzorjih je bila pesem objavljena pod naslovom
Seja. Prvi verz zadnje kitice se začne: "Svoboden, zdrav sem
krenil..."

SLOVO (2)

Steza strmo navzdol se spušča v grapo,
čez pašnike izginja v mrak gozdov.
Visoko za menoj v sinjini daljini
bleste se stene skalnatih vrhov.

Ne glej nazaj - si rečem - kjer v prostosti
si srečal sebe in obraz svoj spet!
Ko da sem gorskih jezer pil jasnino,
do nje dovolj svetel se vračam v svet.

Podlesek prvi v travi pod kostanjem
že zgodaj je svoj deli cvet pognal.
Grenko zaveje vame dih jeseni
iz velih listov v zelenilu trav.

Morda že jutri nas v megle zavije
septembrsko deževje pustih dni,
čez noč pobeli sneg glave planinam,
od nas poletje ko lep sen zbeži.

Z bregov vse bolj pogrezam se v ravnino,
ki pred menoj se senčna razprostire,
in sredi nje iz dimnikov visokih
se črna proga preko mesta pne.

Prisluhnem: ritem strojev, pesem dela
že zлива se v en sam utrip ubran
z utripom mojega srca. In jutri
s seboj ta pesem me povede v dan.

SREDI POLJ

Pisana ruta sredi zorečih žit,
lice, roke obliva visoko svit.
V topli, široko valujoči čas
tiho zamahnjen sanja najin obraz.

Jaz sem pri tebi, ki sredi polj stojiš
in v skrivnost razstočih kali strmiš.
V sebi jo čutiva, njih vsesilno kal,
večnost življenj ustvarjajoči val.

V naju je midva in v njem sva vsa
v sanjah greva z njim in nisva več dva,
vse je eno: svetlo življenje žit,
najine svatujoče sreče svit.

SVODENJE

To so oči še tiste kot nekdanj,
le da so mirne bolj in bolj globoke,
izmerile vsa brezna so, plitvine,
izjokale vso bol v tem mehke roke.
Zdaj sijajo najlepši svoj sijaj
in v njem le odpuščanje za vse zlo je
in v njem tako veliko je ljubezni,
da z drobcem njenim vse življenje svoje
bi si razžaril. O, bogat sem zdaj.

TO POLNO ČAŠO

Zori pomlad; zeleni sijaj
prek polj in brd razpenja.
Cvetočo luč razgrinja maj,
poganja hrepenenja.

Utrip vesoljstva v vseмир zveni,
skoz živa srca sije;
tako nam nebo razodeto brsti,
mladost v nas večno lije.

Razkošja bogat je življenja hram,
svetlobe, zdravja, prostosti;
zato to polno čašo nam,
ki vanjo smo pozvani gosti!

V MOLKU

Pri oknu v izbo jesen in mrak molčita.
Zakrij si trudni obraz, ki po njem razlita
je plaha luč ugašajočega dneva.
Že pozen je najin čas.

Zakrij si obraz z drhtečimi rokami,
da te ne vidim v trpki, težki omami
in ti mi ne vidiš v oči, v moj tuji in daljni
obraz.

ZVEZDE MED GORAMI

Drobne zvezde gorijo
v pozno noč nad gorami,
veter le včasih se vzdrami
v borih, ki v bregu stojijo.

To so še zvezde stare,
daljne vse in visoke,
ki v predale globoke
lijejo tihe žare.

Nad in sanj brez števila,
v soju zvezda natkanih,
mrtvih je pokopanih,
noč jim je topla gomila.

Misel, pusti me spati
v miru noči brezdajne!
Naj bom dete, ki v sanje
ga je zazibala mati!

V SVOBODO

Širom razpeta polja ležijo
vase zamaknjena v topli tišini.
Ginejo dalje v svetlo melodijo,
luči trepeta in valov žit.

V sončno brezkončnost pokoj se vzpenja,
z njo gre v svobodo mlado hotenje;
da se opije vina življenja,
hoče razmaha v brezbrežju dalj.

Srce, li čutiš vse neizmerno
svojih zorečih bogastev vesoljstvo?
Pij in bodi mu silno in verno,
glej, zdaj je dan, brez meja mu je svit!

ŽIVLJENJE

Naša telesa posoda so večni sili,
ki je nalila svoj živi ogenj v nas
in si je sama dala visoki ukaz:
sebi goreti, živeti ob lastni sili.

V večnost rodi in ruši svoja dela
dobe naše. Rodi in ruši nas,
ki smo ji samo mimogrede izraz
in je v nas svoj zastrti obraz zajela.

V sanjah in slutnjah spočeli smo
gladno hotenje,
hočemo ciljev, iščemo poti pot,
dvigamo se in klonemo sredi zablod.
Preko nas gre večnih svobod življenje.

POZNO SREČANJE

Topla ti roka je še,
ali vsa mehka in vdana,
ko ti ob ustnah igra
senca že trudna, prerana.

Temni so ti še lasje,
v moje se vpleta srebro že
in okrog naju diše
grenke novembrske rože.

Ali še pomniš pomlad?
Šla si skoz gaj zeleneči,
vate zasanjan poet
ti je govoril o sreči.

Vroč mu plamtel je pogled
v mladi ljubezni in čisti,
pa si božala dlan
meni, ki fant sem bil tisti.

Ko si zdaj zreva v oči,
gledava znova v globine,
ki jih izdolbel je čas
z jedko ostjo bolečine.

NOVO PRIČAKOVANJE

Udari mi na okno, pomlad,
ko prideš s pesmijo viharja!
Naj z rožnimi prsti tvoja zarja
se me dotakne, da bom vedel:
spet našla si me doma.

Ne bo se zgodilo prvič, pomlad,
in dobro še vem, kako prihajaš
in kakšno bogastvo v svet razdajaš.
O, to sem leto za letom vedel,
ko našla si me doma.

Nekoč pa bo vendar tako, pomlad:
udarila boš na okno zastrto,
a pred teboj bo ostalo zaprto,
morda pa odpre ga druga roka,
ker me ne bo več doma.

Tedaj bom drugje doma, pomlad:
tam, kjer me ne boš več mogla zbuditi,
a moralo se bo tako zgoditi,
ko mi potrkaš nekoč na okno,
da več me ne najdeš doma.

Udari mi na okno, pomlad,
glasno, veselo v viharju šumečem,
da v srcu živ ob sreči vztrepečem,
ko vedel bom, da tudi še tokrat
si našla me spet doma!

JUTRO

Nad hribi zgodnja zarja se svetlika,
čez goste sence gorskih bokov, smrek
in komaj s prsti se skalin dotika,
prej ko se bo razlila v širni breg.

Na zemljo novo jutro bo stopilo
in tu bo dan, med vsemi spet,
kar iz noči se jih je kdaj izvilo
in kar je kdaj še vzide v begu let.

Prihaja v rosnih biserih svetloba
o, to bo dan, ki mu bleščeč bo svit.
In ko da sem v svobodo vstal iz groba,
v brezbrežno jutro sam sem ves razlit.

To uro hotel bi se spet roditi,
zadihati v življenje še enkrat
in se znova vseh lepot napiti
in kakor jasno jutro biti mlad.

Rodil nekoč sem v jutru se drugačnem.
V tesnobni izbi. Z ledom januar
obil je okna v tistem jutru mračnem,
ki bil mu pozen je in hladen žar.

Zbujena zemlja polna je vedrine,
ki v njej bi rad se še enkrat rodil,
da skozi dan brez mraza in temine
bi zlahka dobro, srečno pot odkril.

JASA

Bregove je prekrilo drevje z mrakom.
Skoz vlažni hlad nobene ni poti.
Šumi, le staro listje pod korakom,
ptič splašen z veje se v globel spusti.

V oči mi plane sonce. Tu poseka
pretrgala je temni molk gozdov.
Oblije me drhteče luči reka
v brneči mreži čmrljevih glasov.

Med travo in gričevjem v ognju blišča
trohnijo črn panji tu in tam
ko kamni na grobeh pokopališča,
ki jaz obstal sem sredi njega sam.

Na robu jase še krepko dviguje
v nebo vejevje staro silen hrast,
koliko dni še, tega ne vprašuje,
dokler iz korenin si srka rast.

O, hrast, in jaz sva filozofa siva,
obema ljub je vsak svetlobni žar,
čeprav med množico grobov stojiva
in nama rane seka kdaj vihar.

Metulj na cvet se s cveta spreletava
in arnika tu tiho rumeni.
Kanjuh nad nama v mirnih krogih plava,
višin, daljin se drzen ne boji.

Življenje svojo večno pesem poje,
kdor jo je razumel, jo poje z njim.
In pesem ta me razžarila v dno je,
veselo čutim, vem: ta hip živim.

GOZD

Navkreber stopam v gozd, prav tisti tihi,
ki mi je skozenj stopala mladost.
Vse te mogočne bukve, smreke, bori
morda vedo še, da sem star jim gost.

Nekoč tu za roko sem vodil tebe,
ki črni kiti dve nosila si,
tam pri studenčku sva se poljubila
in ti v dlani si lica skrila si.

Po teh stezah s tovariši sem hodil,
ko smo bili še polni rožnih sanj
in svet nam je cvetel ko gaj pomladni,
ki treba le je verovati vanj.

Tovariši, vi davno že odšli ste
in jaz dejal sem, da življenja vin
za vas se vse napijem, toda žejen
za vami zdrknil bom v globel temin.

Zares je to še tisti gozd nekdanji
in vendar tisti več nikoli ni,
kot videle oči so ga še mlade,
še brez teme spoznanj iz krutih dni.

A kaj? Čemu bi se z boleostjo trpko
s poti oziral, ki še gre naprej!
Večerna zarja po mahovju siplje
zlato že prvo skozi mrežo vej.

BESEDA

Pred okenci sonce še boža brajde rahlo
s poslednjim zlatom, ki skoro bo v mrak usahlo.

Sedimo v izbi. Pred mamico skrivaš lice,
bojiš se razodetja sladke resnice,
vse skrite v tvoje mladosti sončno zatišje.

Gostejše so sence v izbi, tišje in višje
in v brajdah je mrak, zasenčil nam je lica.

Že vino pretežko je, lahko je govorica
in jasna beseda. Kozarci pojo, kot še niso
in tebi vzblestele v sijaju vročem oči so.

ZNANCU

Nekoč si sanjal, da življenje naše
je svetel paradiž v cvetočem maju,
in kadar si ozrl se v dni bodoče,
obraz ti mladi je vžarel v sijaju.

In rimal si blesteče, smelega verze,
koyal načrte, zidal si v oblake
gradove zlate narodu in sebi
in v svet krepko udarjal si korake.

In vendar si mi še po licu znanec.
Sicer pa sem spoznal te le s težavo,
čeprav se še spominjaš mladih blodenj,
čeprav ga vselej kvišku nosiš glavo.

Pripoveduješ, da s kokošnjerejo
ukvarjaš se in pa s filatelijo.
No, da prijatelji, zdaj so drugi časi,
in blagor mu, ki pamet mu delijo.

Oprosti mi! Saj veš, da tudi meni
bogovi kruti niso prizanesli.
Smehljam se tudi jaz. In sred valovja
sem miren tudi z zlomljenimi vesli.

NAŠE JUTRO

Sredi najglobljih polnoči,
v molku najtrših samot
smo obstali - v nas tema,
naša - brez cilja pot.

Ali iz muk najvišje noči
jekne srce bolno,
kakor da je zaslutilo
sredi pekla nebo.

In takrat zazvenela je
struna vseh strun iz nas
in takrat vzplamenela je
luč v ta mrtvi čas.

Prosto obzorje, čist pogled,
bogata samot sijaj...
Naša pesem poje v luč,
pije prostost in maj.

NA PAŠO

Težak drsi čez blesk široke reke brod,
ko sonce se vse više vzpenja v sinji svod.
Na brodu živo pisanih se trupov, glav
množice gnete konj, ovac, volov in krav.

Brodnik je starec s pipico, ki smehljajoč
izpod klobuka v igro tihih valov zroč,
stoji ob veslu, pa se kdaj ozre v nebo
in še besedi s čredo pokramlja glasno:

- Prijatelji, vi vsi pašo, kaj? No pav!
Saj dan je lep in onkraj tam ne bo vam trav
okusnih manjkalo, ko dež je napojil
sinoči ves ta svet gozdov in trat in njiv.

Pripluli smo na kraj. K mostišču je brodnik
priklenil brod, nato oči njegovih mig
nas je ošinil vse. Na breg sem se pognal
in z mano čreda konj, ovac, volov in krav.

Zaklenka kravji zvonec pred menoj tenko,
kobila grivasta mi hrže na uho,
žrebe se stiska k materi, naprej brodi,
lenobno stopa vol z mogočnimi rogmi.

Poln sočnih trav, grmičja je položni breg
in onkraj jelševja v temnem zelenju smrek
gozd raste v hrib, iz njega preomami duh
človeku gladnemu pijača je in kruh.

Hej, s čredo tudi ti na pašo si prišlo,
srce starikavo in moje bolno!
Čuj, tudi tebi zvonec v svetli dan zvonklja,
poženi se v prostost, napij se je do dna!

POPOTOVANJE

V zimo in noč peketajo konji,
trudni in vroči so jim dihi.
Mi pa na vozu resni in tihi
v molk in noč prislušujemo.

Gorsko vino, odprta srca,
mehkih oči plameni vanja,
da vso pot nam v njih pozvanja
in nas uspava v toplo slast.

Mrko molčimo v svetle sanje.
Že smo blizu jutranji zori,
že so daleč beli dvori,
zveste straže naših sreč.

V belih dvorih so srca ostala,
zdaj nam je težko in sladko za njimi.
Tiho potujemo v motni zimi,
z nami sanje, ljubezen, molk.

POZIV

Noge! Da kdaj na vas pomislim, čas je,
ki veka pol me nosite skoz svet,
skoz dan in noč in mraz in dneve pasje.
Priznanje vam za službo dolgih let!

Nikdar vam pretežko bilo ni breme,
ko mi srce bilo je srda kdaj
in spet ljubezni polno, v vsako vreme
bile ste voljne, ni vam reči kaj!

Vodile ste me v ječe in kasarne,
v ponižanja in spet iz njih mirno,
na vas ujel sem se v stopinje varne,
pognan iz krčme v žejo in temo.

A zdaj mi oprostite, ko nalagam
posebne vrste lepo vam dolžnost:
Prej ko do kraja z vami vred omagam,
razmajimo se spet enkrat v radost!

V teh vedrih, milih dneh me ponesite
v strmine gorske tja svobodne pit!
Kolikor da se, leta pozabite,
dokler gori v jesen še vroči svit!

PESEM CELJSKEGA UPOKOJENCA

Na hrib Miklavžev penzionist
stopica prav počasi.

Kako jutranji zrak je čist
in vedri pric so glasi!

Iz pipe rahlo vleče dim,
pa v proračun pregleda!
Vrtijo jurčki se pred njim
in zdrhti beseda:

"Kurivo, stanovanje, hleb,
to moje zdaj skrbi so,
ki mimo njih ne morem slep,
ker mačje solze niso.

Pustil bom vince in tobak
in list bom odpovedal,
večer življenja bo grenak,
zelo mi bo presedal

Ostane mi Miklavžev hrib
in ptičje petje v parku,
pa med tovariši kak hip,
ki bo podoben žarku."

Zapoje ptič iz gostih vej:
"Naprej, prijatelj, smelo!
Življenje moje si poglej,
brez cvenka je veselo!"

Zakašlja tiho penzionist
in se celo nasmeje:
"Saj nočem biti pesimist,
dokler me sonce greje."

Upokojenec, 1955, št. 9, str. 8
Pesem ni navedena v Bibliografiji Frana Roša.

Z A K L J U Č E K

Morda, pravzaprav zagotovo, najina ureditev Roševe poezije ni takšna, kot bi jo avtor pesmi pripravil sam ali kot bi to uspelo večjemu uredniku; vendar je kljub vsem strokovnim pomanjkljivostim zadoščeno najinemu prizadevanju po zbiranju tako raztresenega gradiva, kot so bile Roševe pesmi do zdaj.

Pesmi iz knjižnice Pesmi iz ječe in pregnanstva v zbirko nisva vključili.

V uvodu sva že povedali, da sva najprej zbirali pesmi vsevprek s sošolkama. Ko so bile izpisane ali fotokopirane vse pesmi po Bibliografiji Frana Roša in dodatku, ki je izšel v lanskem Celjskem zborniku, smo jih prebrale in razdelile v dve zbirki. Naprej smo delale v dvojicah.

Pri najinem iskanju so se seveda pojavljale številne težave, o katerih na začetku nisva razmišljali. Vseh virov še zdaleč nisva našli v Knjižnici Edvarda Kardelja v Celju, zato sva odšli tudi v Narodno in univerzitetno knjižnico v Ljubljano, v Univerzitetno knjižnico v Mariboru in Pionirsko knjižnico.

Pesem Jugoslovanske vojne mornarice iz Čuvara Jadrana sva dobili s pomočjo knjižničark Knjižnice Edvarda Kardelja v Celju z medknjižnično izposajo iz splitske knjižnice.

Nekatere pesmi so se pojavljale z različnimi naslovi in v več variantah. Seveda sva izbrali samo po eno pesem za zbirko, ostale pa sva zabeležili v opombah. Tako se je število pesmi precej zmanjšalo.

Sledilo je urejanje vsebinsko sorodnih pesmi v cikle. Nekatere je bilo možno uvrstiti kar v dva cikla. Odločili sva se pač za bolj primerne, po najinem mnenju.

Gotovo bi bilo laže urediti izbrane pesmi, saj bi bilo možno marsikaj, kar nama je povzročalo težave, izpustiti.

Pravopisno pesmi nisva spreminjali, le besedilo SOLNCE sva zapisali kot SONCE po novem pravopisu.

Fran Roš je kot veste, pisal pesmi skozi dobo dobrih šestdesetih let. Življenje pri nas se je v tem času precej spreminjalo, kar je razvidno iz Roševe poezije. V njej se večinoma močno čuti čas, v katerem je nastajala.

Veseli sva, da sva Roševe pesmi spoznali, se z njimi obogatili in jih uvrstili v zbirko. Ni nama žal truda in časa, saj je bilo delo zelo zanimivo in nevsakdanje. Prav takšno se nama zdi tudi rezultat najinega iskanja. Pesmi nisva nameravali analizirati in ocenjevati, ampak samo zbrati, zato meniva, da sva smoter dela dosegli.

Bodice in vesele zapise v verzih je avtor imenoval "vesele ali okrogle". Za Lepo mesto jih je napisal 228. Nekaj sva jih vključili. Prihodnje leto bova zbrali vse v posebni zbirki.

Več Roševih pesmi je bilo uglasbenih. Teh nisva vključili zaradi preobsežnosti. O teh pesmih bo prihodnje leto nastala posebna naloga.

Mirjana MEDENJAK in
Andreja OŠLAK

VIRI, V KATERIH SO BILE OBJAVLJENE ROŠEVE PESMI

1. Bilten LOMO: 1955
2. BOREC: 1959, 1962, 1975
3. CELJSKI KULTURNI TEDEN: 1938, 1939
4. CELJSKI TEDNIK: 1955, 1958, 1959, 1961, 1962, 1963
5. CELJSKI ZBORNIK: 1951, 1958
6. ČUVAR JADRANA: 1953
7. DELAVSKA ENOTNOST: 1956
8. DESET LET INDUSTRIJSKE KOVINARSKÉ ŠOLE TOVARNE
EMAJLIRANE POSODE CELJE: 1945-1955
9. DOBROVLJE V BORBI IN SVOBODI: 1955
10. GLAS ČUPRIJE: 1981
11. GLEDALIŠKI LIST CELJE: 1948-49
12. HMELJAR: 1959
13. INFORMACIJE (ČUPRIJA): 1978
14. IZ NAŠE KRVI: 1955
15. IZ ROŠEVE ZAPUŠČINE
16. IZ TRPLJENJA IN KRVI (LAŠKO-REČICA): 1958
17. JUGOSLOVENSKI KOROTAN: 1918, 1919
18. JUGOSLOVANSKI UČITELJIŠČNIK: 1919
19. KOLEDAR MOHORJEVE DRUŽBE: 1954, 1961
20. KRES: 1921
21. LEPO MESTO: 1962, 1964, 1967, 1968, 1970, 1971, 1972, 1976
22. LJUBLJANSKI ZVON: 1918, 1919, 1920, 1921, 1928
23. MED MRZLICO IN DOBROVLJAMI: 1955
24. NAŠ LIST: 1922
25. NAŠ ROD: 1935, 1940
26. NAŠI VAJENCI: 1955
27. NOVA DOBA: 1930, 1932, 1933
28. NOVA OBZORJA: 1952, 1962
29. NOVI TEDNIK: 1970
30. OBRAZI: 1974
31. OBZORJA: 1938, 1939
32. OBZORNIK: 1952, 1954, 1957, 1969, 1971, 1972, 1973
33. ODMEVI: 1929
34. OSEMDESET LETNICA PRVE SLOVENSKE ŠOLE V CELJU: 1955
35. PLANINSKI VESTNIK: 1955, 1958
36. PRIČEVANJA - SVEDOČANSTVA (ČAČAK): 1978
37. SAVINJA: 1914
38. SAVINSKI VESTNIK: 1951, 1952, 1953, 1954
39. SAVINJSKI ZBORNIK: 1959, 1965
40. SLOVENI: 1917
41. SLOVENSKI GOZDAR: 1961
42. SOCIALISTIČNA MISEL: 1954
43. STENOGRAFI: 1934
44. STUDENČEK: 1946
45. SVEDOČANSTVA - PRIČEVANJA: 1973

46. SVOBODA: 1919, 1920
47. ŠENTJUR SKOZI BORBO V SVOBODO: 1956
48. TEDEN STAREJŠIH OBČANOV CELJE: 1979
49. TURISTIČNI VESTNIK: 1964
50. TV-15: 1968
51. UČITELJSKI TOVARIŠ: 1920
52. UPOKOJENEC: 1955
53. VEČER: 1954
54. VESTNIK SOKOLSKE ŽUPE CELJE: 1935
55. ZRNJE: 1921, 1928
56. NEZNANI VIR

VIRI LITERATURE O FRANU ROŠU

1947

1. Legiša, Lino: Pesmi iz ječe in pregnanstva. -slovenski poročevalec, št. 274, ocena

1948

2. Nepodpisano: Razgovor s književnikom Franom Rošem - Celjski tednik, l. 1, št. 3, str. 7

1955

3. Bolhar, Alojzij: Pisatelj Fran Roš. - Celjski tednik, l. 8, št. 29, str. 6

1958

4. Bolhar, Alojz: Pisatelj Fran Roš: šestdesetletnik - Celjski tednik, l. 9, št. 1, str. 4

5. Nepodpisano: Književnik Fran Roš šestdesetletnik - Slovenski poročevalec, l. 19, št. 10, str. 8

6. Podjavoršek, Albin: Fran Roš: šestdesetletnik - Prosvetni delavec, l. 9, št. 4, str. 4

1966

7. Grobelnik, Gustav: Literarni večer Frana Roša - Lepo mesto, l. 6, št. 1, str. 13

8. Župančič, Jože: Franjo Roš - Tovariš, l. 2, št. 11, str. 7

1967

9. Nepodpisano: Lahko smo ponosni nanje - Celjski tednik, l. 21, št. 3, str. 6

1968

10. Hribar, Drago: Franjo Roš sedemdesetletnik - Delo, l. 10, št. 9, str. 5

11. Predan, Drago: Franjo Roš: ob sedemdesetletnici - Naši razgledi, l. 17, št. 3, str. 82

12. Volfand, Jože: Fran Roš: ostati sebi do kraja zvest: deset minut s pesnikom Franom Rošem - Mladina, št. 18, str. 9

13. Vrabl, Tone: Fran Roš: pogovor s celjskim pisateljem o njegovih načrtih - Novi tednik, l. 22, št. 48, str. 6

14. Župančič, Jože: Pisatelj Franjo Roš sodelavec "Galeba": 70-letnik - Primorski dnevnik, l. 24, knj. 6, str. 102

1976

15. Grobelnik, Gustav: Fran Roš - Večer, l. 32, št. 197, str. 7

16. Lešnik, Lučka: Srečen med mladimi - TV-15, l. 14, (14.10), str. 18

17. Vudler, Zoran: Roševi prispevki v Lepem mestu - Lepo mesto, l. 16, str. 4

1977

18. Podjavoršek, Albin: In memoriam Fran Roš - Sodobna pedagogika, l. 28, št. 3-4, str. 106-108

1978

19. Novak, Vlado: Fran Roš v Savinjski krajini - Savinjski zbornik, knj. 4, str. 383-388

ABECEDNO KAZALO PESMI

STRAN

Antonu Bezenšku	119
Beseda	198
Bolezen srca	106
Božična pesem	81
Celjska nočna idila	40
Celjskemu olepševalnemu društvu	53
Celjski spominski verzi 1967	54
Celju	35
Dan (1)	26
Dan (2)	30
Deca v bedi	4
Deček za vozom	132
Devetindvajseti november 1943	121
Frankolovo	147
Gozd	197
Grob pod Resevno	123
Grob v gorah	146
Himna Celju	37
Hmeljarska pesem	104
In zašumelo v naših je gozdovih	145
Iz naše krvi	144
Iz polnih čaš	169
Izgnanci	18
Jasa	195
Jesen pri nas	62
Jezuščku	80
Jubilej Lepega mesta	47
Jutro	193
K veliki maši	83
Kajuhova smrt	138
Kapitan Marko	99
Kje so dnevi	16
Klic komunistov - robijašev	136
Korotan	67
Kralj Matjaž	22

	STRAN
Ljubil sem	170
Marija je po polju šla	82
Materinski dan 1938	93
Med poljami	15
Medli plamenčki	24
Mi merimo	43
Misel ob grobu	68
Mlada poljana	13
Moja pesem	17
Mrtvim tovarišem	158
Naša pesem	19
Na Goličavi	171
Na pašo	201
Narodna	14
Naš novi dom - pozdravljen	45
Naše jutro	200
Naši armadi	159
Naši mladosti	69
Nocoj	173
Noč nad vasjo	134
November na vasi	61
Novo pričakovanje	192
Novoletna (1)	87
Novoletna (2)	89
Novoletna napitnica	86
Novoletna zdravica	84
Novoletni sonet	85
Ob braslovškem grobu	63
Ob celjskem jubileju	46
Ob Savinji	48
Ob petdesetletniki ustanovitve Celjskega učiteljskega društva	38
Ob polletnici njegove smrti	75
Obtoženec	109
Obup	27
Odšli smo v smrt, dami živimo	120
Osebni kult	118
Pesem celjskega upokojenca	205
Pesem Jugoslovanske vojne mornarice	101
Pesem mladine	102
Pesem o celjski četi	124
Pesem o borbi in zmagi	156
Pesem Savinjske doline	58
Pesem svobode	157
Pesem upokojencev	108

	STRAN
Pet celjskih obrazov	60
Po starih poteh	174
Podoknica	175
Poletje	176
Pomlad	34
Pomlad je šla skozi gaje	12
Pomladanska	94
Pomladna noč	9
Posvetilo borcem	130
Potovanje	203
Povratek	42
Pozdrav Dobrovljam	131
Pozdrav industrijski tovarniški šoli v Celju ob njeni desetletnici	49
Pozdrav prvi celjski slovenski šoli ob njeni osemdesetletnici	51
Poziv	204
Pozno srečanje	191
Prvi december	76
Prvomajska	95
Razkopani stari grad	44
Razstanek	177
Resevna	122
S plamenico	168
Sanjam	178
Sebi	179
Seja v gozdu	180
Slovo (1)	167
Slovo (2)	182
Snežinke padajo	29
Sonet (1)	10
Sonet (2)	11
Sokolska mladina kralju	74
Srečku Puncerju	66
Srečno pot	28
Sredi polj	184
Stare ulice	36
Starec	98
Starec sanja	73
Svidenje	185
Svoboda	153
Še včeraj	20
Šel si od nas	65
Šlandrova setev	129
Štajerska v borbi	126

	STRAN
To polno čašo	186
Tovariši	164
Tožba goriške begunke	71
Tu ležal borci smo	152
Uporniki	70
Vera Šlander	128
V efenkov spomin	163
V jasni noči	33
V jutru	31
V molku	187
V mraku	32
V soncu	166
V svobodo	189
V temnih nočeh	25
Velikonočna 1932	78
Velikonočna 1933	79
Vesela kronika minulega leta	111
Vidovdanska pesem	77
Vlak odšumel je	21
Z vlakom bratstva in enotnosti	160
Za Novo leto	90
Zanesenjaki	96
Zaradi inventure	91
Zastava nove Jugoslavije	162
Zastava svobode	154
Zimski večer	127
Znancu	199
Zvezde med gorami	188
Žena	72
Življenje	190

ZAPOREDNO KAZALO

	STRAN
"SAVINJA"	
Pomladna noč	9
Sonet(1)	10
Sonet(2)	11
Pomlad je šla skozi gaje	12
Mlada poljana	13
Narodna	14
Med poljami	15
Kje so dnevi	16
Moja pesem	17
Izgnanci	18
Naša pesem	19
Še včeraj	20
Vlak odšumel je	21
Kralj Matjaž	22
Medli plamenčki	24
V temnih nočeh	25
Dan(1)	26
Obup	27
Srečno pot	28
Snežinke padajo	29
Dan(2)	30
V jutru	31
V mraku	32
V jasni noči	33
Pomlad	34
"PO TVOJIH ULICAH"	
Celju	35
Stare ulice	36
Himna Celju	37
Ob petdesetletnici ustanovitve učiteljskega društva	38
Celjska nočna idila	40
Povratek	42
Mi merimo	43
Razkopani Stari grad	44
Naš novi dom - pozdravljen	45
Ob celjskem jubileju	46
Jubilej Lepega mesta	47
Ob Savinji	48
Pozdrav Industrijski kovinarski šoli v Celju, ob njeni desetletnici	49
Pozdrav prvi slovenski osnovni šoli ob njeni 80-letnici	51
Celjskemu olepševalnemu društvu	53
Celjski spomladanski verzi 1967	54

Pesem Savinjske doline (Ob devetdesetletnici žalskega tabora)	58
Pet celjskih obrazov	60
"TA ZEMLJA DALA TI JE VSE NAJBOLJŠE"	
November na vasi	61
Jesen pri nas	62
Ob braslovškem grobu	63
Šel si od nas (Spomin Arkadiju Videnšku)	65
Srečku Puncerju (Padel 29. 4. 1919 na Koroškem)	66
Korotan	67
Misel ob grobu	68
Naši mladosti (Spomin padlih)	69
Uporniki	70
Tožba goriške begunke	71
Žena	72
Starec sanja	73
Sokolska mladina kralju	74
Ob polletnici njegove smrti	75
Prvi december	76
Vidovdanska pesem	77
Velikonočna 1932	78
Velikonočna 1933	79
Jezuščku	80
Božična pesem	81
Marija je na polju šla	82
K veliki maši	83
Novoletna zdravica	84
Novoletni sonet	85
Novoletna napitnica	86
Novoletna (1)	87
Novoletna (2)	89
Za novo leto	90
Zaradi inventure	91
Materinski dan 1938	93
Pomladanska	94
Prvomajska	95
Zanesenjak	96
Starec	98
Kapitan Marko	99
Pesem Jugoslovanke vojne mornarice	101
Pesem mladine	102
Hmeljarska pesem	104
Bolezen srca	106
Pesem upokojencev	108
Obtoženec	109
Vesela kronika minulega leta	111
Osebni kult	118
Anton Bezenšku	119

	STRAN
"IZ NAŠE KRVI"	
Odšli ste v svet, da mi živimo...	120
29. november 1943	121
Resevna	122
Grob pod Resevno (Cvetki Jerinovi na Dušanu Lahu)	123
Pesem o celjski četi	124
Štajerska v borbi	126
Zimski večer	127
Vera Šlander (Padla 15. junija 1943 na Tolstem vrhu na Dolenjskem)	128
Šlandrova setev	129
Posvetilo borcem	130
Pozdrav Dobrovljam	131
Deček za vozom (Srbija 1941)	132
Noč nad vasjo (Srbija 1941)	134
Klic komunistov - robijašev	136
Kajuhova smrt (22. februarja 1944)	138
Iz naše krvi	144
In zašumelo v naših je gozdovih	145
Grob v gorah	146
Frankolovo (12. februarja 1945)	147
Tu ležali borci smo	152
Svoboda (Ob Savinji 1945)	153
Zastava svobode	154
Pesem o borbi in zmagi (K celjskemu prazniku 1955)	156
Pesem svobode	157
Mrtvim tovarišem	158
Naši armadi	159
Z vlakom bratstva in enotnosti	160
Zastava nove Jugoslavije	162
V Efenkov spomin	163
Tovariši	164
"LJUBIL SEM TE, ŽIVLJENJE"	
V soncu	166
Slovo (1)	167
S plamenico	168
Iz polnih čaš	169
Ljubil sem	170
Na Goličavi	171
Nocoj	173
Po starih potih	174
Podoknica	175
Poletje	176
Razstanek	177
Sanjam	178
Sebi	179
Seja v gozdu	180
Slovo (2)	182

STRAN

Sredi polj	184
Svidenje	185
To polno čašo	186
V molku	187
Zvezde med gorami	188
V svobodo	189
Življenje	190
Pozno srečanje	191
Novo pričakovanje	192
Jutru	193
Jasa	195
Gozd	197
Beseda	198
Znancu	199
Naše jutro	200
Na pašo	201
Potovanje	203
Poziv	204
Pesem celjskega upokojenca	205
ZAKLJUČEK	207
VIRI, V KATERIH SO BILE OBJAVLJENE ROŠEVE PESMI	209
VIRI LITERATURE O FRANU ROŠU	211
ABECEDNO KAZALO PESMI	213
ZAPORENO KAZALO	217

Naloga za gibanje Znanost mladini

Raziskovalne naloge o Franu Rošu

3

Fran Roš

"LJUBIL SEM TE, ŽIVLJENJE"

Zbirka pesmi
Zbrali

Mirjana Medenjak
in
Andreja Ošlak

Mentorica
Ljudmila Conradi

Ilustriral
Jan Žmavc

Tipkala in razmnožila
Milena Klemenčič

Izdala in založila
COŠ Fran Roš
Celje

Naklada 12 izvodov